

Kunnanhallitus

24.04.2023

Kokousaika	Maanantai 24.04.2023 klo 17.00 -	
Kokouspaikka	Kunnanvirasto, kunnanhallituksen huone	
Pykälä:	Liitteet:	Käsitteltävät asiat:
76 §	Liite 1	Lounais-Suomen jätehuolto-ohjelman hyväksyminen
77 §		Liittyminen Polttonesteiden säiliötoimitukset 2024-2026 (2028) yhteishankintaan
78 §	Liite 2	Marttilan liikenneturvallisuussuunnitelma
79 §	Liite 3	Sopimus kuntouttavan työtoiminnan yhteistyön muodoista
80 §		Lausunto kotoutumisen edistämisestä annetun lain 87 e §:n muuttamisesta
81 §		Hyvinvointikoordinaattorin vakanssi
82 §		TE24 -uudistukseen liittyvä kannanotto
83 §	Liite 4	Tilintarkastuskertomus vuodelta 2022
84 §	Liite 5	Arviointikertomus vuodelta 2022
85 §		Lautakuntien pöytäkirjat ja viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat
86 §		Talouden raportti 1-3/2023
87 §		Ilmoitusasiat
88 §		Valitusosoitus
		§ 86 lisälistalla
Pöytäkirjan nähtävänäpito	Kokouksen tarkastettu pöytäkirja, johon on liitetty valitusosoitus, asetetaan yleisesti nähtäväksi Marttilan kunnan www-sivuille 26.4.2023.	
Kunnanhallituksen puheenjohtaja	EEVA KORIMÄKI	

Kunnanhallitus

24.04.2023

KOKOUSAIKA	Maanantai 24.4.2023 klo 17.00 – 17.48																		
KOKOUSAIKKA	Kunnanvirasto, kunnanhallituksen huone																		
SAAPUVILLA OLLEET JÄSENET	<table> <tr> <td>Jäsen</td><td>Varajäsen</td></tr> <tr> <td>(x) Eeva Korimäki, pj.</td><td>() Elina Kylämäki</td></tr> <tr> <td>(x) Pasi Björk</td><td>() Iiro Koskinen</td></tr> <tr> <td>(x) Lauri Heikkilä</td><td>() Timo Häkkinen</td></tr> <tr> <td>(x) Anette Kaarmela</td><td>() Liisa Grönroos</td></tr> <tr> <td>(x) Matti Leskinen</td><td>() Hannu Kallio</td></tr> <tr> <td>(x) Jenni Nurminen</td><td>() Mari Portaala</td></tr> <tr> <td>(x) Karri Rannikko</td><td>() Jarkko Kankare</td></tr> <tr> <td>(x) Merja Tuominen</td><td>() Sanna Hietalahti</td></tr> </table>	Jäsen	Varajäsen	(x) Eeva Korimäki, pj.	() Elina Kylämäki	(x) Pasi Björk	() Iiro Koskinen	(x) Lauri Heikkilä	() Timo Häkkinen	(x) Anette Kaarmela	() Liisa Grönroos	(x) Matti Leskinen	() Hannu Kallio	(x) Jenni Nurminen	() Mari Portaala	(x) Karri Rannikko	() Jarkko Kankare	(x) Merja Tuominen	() Sanna Hietalahti
Jäsen	Varajäsen																		
(x) Eeva Korimäki, pj.	() Elina Kylämäki																		
(x) Pasi Björk	() Iiro Koskinen																		
(x) Lauri Heikkilä	() Timo Häkkinen																		
(x) Anette Kaarmela	() Liisa Grönroos																		
(x) Matti Leskinen	() Hannu Kallio																		
(x) Jenni Nurminen	() Mari Portaala																		
(x) Karri Rannikko	() Jarkko Kankare																		
(x) Merja Tuominen	() Sanna Hietalahti																		
MUUT SAAPUVILLA OLLEET	(x) Reino Lindqvist, kunnanvaltuuston puheenjohtaja (x) Anne Valta, kunnanvaltuuston I varapuheenjohtaja (x) Anne Jurttila-Portaala, kunnanvaltuuston II varapuheenjohtaja (x) Carita Maisila, kunnanjohtaja (x) Heini Luoma, pöytäkirjan pitäjä																		
LAILLISUUS JA PÄÄTÖS-VALTAISUUS	Kokous on todettu lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.																		
ASIAT	§ 76 - 88																		
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUSTAPA	Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Merja Tuominen ja Pasi Björk. Pöytäkirjantarkastus suoritetaan 24.4.2023.																		
PÖYTÄKIRJAN ALLEKIRJOITUS JA VARMENNUS	<table> <tr> <td>Puheenjohtaja</td><td>Pöytäkirjanpitäjä</td></tr> </table>	Puheenjohtaja	Pöytäkirjanpitäjä																
Puheenjohtaja	Pöytäkirjanpitäjä																		
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUSTOIMITUS	Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi. Pöytäkirjan käsitte-lylehdet on samalla varustettu nimikirjaimillamme.																		
	Tarkastusaika 24.4.2023																		
	Allekirjoitukset																		
PÖYTÄKIRJA ON OLLUT YLEISESTI NÄHTÄVILLÄ	Aika ja paikka Marttilan kunnan www-sivuilla 26.4.2023																		

Kunnanhallitus

24.04.2023

76 §

Lounais-Suomen jätehuolto-ohjelman hyväksyminen

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta pyytää alueensa kuntia, kaupunkia ja Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:tä tekemään päätöksen vuosia 2023–2028 koskevan Lounais-Suomen jätehuolto-ohjelman hyväksymisestä.

Jätehuolto-ohjelma on jätehuollon yhteistoiminta-alueen kuntien yhteinen näkemys siitä, miten seudun kunnallista jätehuoltoa kehitetään seuraavien vuosien aikana. Ohjelma on valmisteltu yhteistyössä alueen jätehuollon toimijoiden sekä kuntien ja kaupunkien kanssa ja sen aikajänne yltää vuoteen 2028. Uusi ohjelma jatkaa jätehuollon linjauksena aiemman jätehuoltopoliittisen ohjelman ohjelmakauden (2017–2022) päätyttyä vuoden 2023 vaihteessa. Aiemman jätehuoltopoliittisen ohjelman toteutumisesta laaditaan loppuraportti, joka tuodaan osakaskunnille ja LSJH:lle tiedoksi sen valmistuttua.

”Kohti kiertotaloutta” -jätehuolto-ohjelmaan on koottu kuusi tavoitetta ja niihin liittyviä toimenpiteitä, joilla tavoitteita pyritään saavuttamaan. Jokaiselle toimenpiteelle on nimetty toteuttamisesta vastaava taho, joita ovat Lounais-Suomen jätehuolto Oy, Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta tai osakaskunnat. Ohjelman toteutumista seuraamaan perustetaan seurantaryhmä, johon kuntien edustajiksi tullaan kutsumaan Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n omistajaohjauksesta vastaavia henkilöitä.

”Kohti kiertotaloutta” -jätehuolto-ohjelman tavoitteet kiteytetään jätehuollon tavoitetilaa koskevassa visiossa vuodelle 2028 seuraavalla tavalla: ”Alueen asukkaat, kunnat ja jätehuoltotoimijat toteuttavat yhteistyöllä onnistuneita ja kestäviä toimia jätteen määrän vähentämiseksi. Monipuoliset kunnalliset jätehuoltopalvelut on toteutettu ympäristön edut ja kiertotalouden periaatteet huomioiden.”

Ohjelma tulee voimaan, kun jokainen osakaskunta ja Lounais-Suomen Jätehuolto Oy ovat sen hyväksyneet. Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta hyväksyi ohjelman kokouksessaan 9.3.2023.

Liite 1: Lounais-Suomen jätehuolto-ohjelma

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus hyväksyy Lounais-Suomen jätehuolto-ohjelman.

Kunnanhallitus:

Hyväksyttiin yksimielisesti päätösehdotus.

Lisätietojen antaja: tekninen johtaja Kirsi Halkola, puh. 044 744 9510

Tiedoksi: jatehuoltolautakunta(a)turku.fi, tekninen lautakunta

77 §

Liittyminen Polttonesteiden säiliötoimitukset 2024-2026 (2028) yhteishankintaan

Marttilan kunta on ollut mukana Hansel Oy:n polttonesteiden säiliötoimitusten puitejärjestelmässä 9/2021-3/2023 ja sopimus päättyy optiovuosi mukaan luettuna 3/2024. Toimittajana on ollut Lämpöpuisto Oy.

Polttonesteiden säiliötoimitukset 2024-2026 (2028) on jatkoa Hanselin aikaisemmille Polttonesteiden säiliötoimitukset 2020-2022 (2024) ja Polttonesteiden säiliötoimitukset 2021-2023 (2024) yhteishankinnoille. Kilpailutuksen valmistelu tapahtuu kesällä ja syksyllä 2023. Uuden yhteishankinnan on tarkoitus olla käytössä maaliskuussa 2024 Hanselin aikaisempien polttonesteiden yhteishankintasopimusten päättyessä.

Aikavälin 09/2021-3/2023 keskihinnalla 1,0358 €/litra ja vuoden 2022 keskiarvokulutuksella n. 11 tuhatta litraa/kk sopimuskauden 1.3.2024 - 28.2.2026 ja optiokauden 1.3.2026 – 28.2.2028 (yhteensä 48 kk) sopimuksen ennakoitu arvo on 550 000 – 600 000 €. Ennakoidussa käytössä tai arvossa ei ole huomioitu tavoitteena olevaa öljylämmityksestä poissiirtymistä.

Mikäli kunta haluaa olla mukana yhteishankinnassa, kunnan tulee toimittaa sitoumus 30.9.2023 mennessä.

Teknisen lautakunnan hankintaraja on vuonna 2023 urakkasopimusten osalta 300.000 € sekä suunnittelusopimusten ja tavarahankintojen osalta 100.000 €.

Tekninen lautakunta käsitteli asiaa kokouksessaan 20.4. Lautakunta päätti esittää kunnanhallitukselle sitoumuksen tekemistä Hansel Oy:n kanssa polttonesteiden säiliötoimitukset 2024-2026 (2028) yhteishankintaan liittymisestä 30.9.2023 mennessä.

Viitemateriaali: Polttonesteiden säiliötoimitukset 2024-2026 (2028) esittelyaineisto

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus päättää tehdä sitoumuksen Hansel Oy:n kanssa polttonesteiden säiliötoimitukset 2024-2026 (2028) yhteishankintaan liittymisestä.

Kunnanhallitus:

Hyväksyttiin yksimielisesti päätösehdotus.

Lisätietojen antaja: tekninen johtaja Kirsi Halkola puh. 044 744 9510

Tiedoksi: tekninen lautakunta

78 §

Marttilan liikenneturvallisuussuunnitelma

Loimaan seudun kunnissa on yhteistyössä valmisteltu liikenneturvallisuussuunnitelmat, kaikille kunnille valmistui kuntakohtainen liikenneturvallisuussuunnitelma liitteineen.

Liikenneturvallisuussuunnitelmien laadinta käynnistyi keväällä 2021. Viime kevään ja kesän aikana toteutettiin kaikille avoin liikenneturvallisuuskysely. Syksyn 2021 aikana seudun liikenneturvallisuustyölle asetettiin yhteinen visio ja tavoitteet sekä käynnistettiin toimenpiteiden suunnittelu. Toimenpiteiden suunnittelu jatkui alkuvuoteen 2023 asti yhteistyössä kuntien liikenneturvallisuustyöryhmien kanssa.

Seudullinen liikenneturvallisuusvisio, tavoitteet ja painotukset luovat perustan paikalliselle liikenneturvallisuustyölle. Kuntakohtaisissa suunnitelmissa on kuvattu konkreettisia toimenpide-ehdotuksia kunnan liikenneturvallisuustyön kehittämiseksi ja tason nostamiseksi, liikennekasvatuksen ja viestinnän toteuttamiseksi sekä liikenneympäristön turvallisuuden parantamiseksi. Yhteistyön tekeminen ja vastuun jakaminen eri osapuolille on erityisen tärkeää.

TURVALLISEN JA KESTÄVÄN LIIKKUMISEN VISIO

- Liikennejärjestelmä on suunniteltu siten, ettei kenenkään tarvitse kuolla tai vakavasti loukkaantua tieliikenteessä.
- Liikennejärjestelmän suunnitteluratkaisuilla tuetaan ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin sekä ympäristön kannalta fiksua liikkumisvalintoja – liikenneturvallisuudesta tinkimättä.

PÄÄTAVOITTEET JA PAINOPISTEALUEITA

- Tieliikenteessä kuolleiden määrä Loimaan seudulla vähenee jatkuvasti. Viimeistään vuoteen 2030 mennessä seudun tieliikenteessä saavutetaan ensimmäisen kerran liikennekuolemien nollavuosi.
- Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä 100 000 asukasta kohden laskee alle koko maan keskiarvon.
- Kestävien kulkumuotojen osuus Loimaan seudun asukkaiden liikkumisessa kasvaa.

Jalankulun ja pyöräilyn turvallisuus**Nuorten liikenneturvallisuus****Ikääntyneiden liikenneturvallisuus****Pääteiden turvallisuus****Riskikäyttäytymisen vähentäminen**

Ajonopeudet, päihteet, ajoterveys, turvalaitteet, sääntötuntemus jne.

Kuntien liikenneturvallisuustyön kehittäminen

Sitouttaminen, yhteistyö, organisointi, osaaminen, viestintä, seuranta jne.

Seurantamittarit

Kuva 1. Liikenneturvallisuusvisio, tavoitteet ja painopistealueet Loimaan seudulla.

Liikenneturvallisuussuunnitelmat ovat työkaluja kuntien jatkuvaan liikenneturvallisuustyöhön ja sen käytännön toteutuksen suunnitteluun. Suunnitelmien edistäminen on paikallisten liikenneturvallisuustyöryhmien vastuulla. Työryhmät seuraavat liikenneturvallisuustilanteen kehittymistä, arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, koordinoivat tapahtumia ja tempauksia sekä tiedottavat liikenneturvallisuusaiheista kuntalaisille, kuntien henkilöstölle ja päättäjille. Liikenneturvallisuustyöryhmät toimivat myös kokemusten vaihdon ja eri sidosryhmien välisen yhteistyön foorumeina.

Marttilan kunnassa toimii aktiivinen liikenneturvallisuustyöryhmä, johon kuuluu kunnanjohtaja, tekninen johtaja, rakennus- ja kiinteistöpäällikkö, aluearkkitehti, varhaiskasvatusjohtaja, rehtori-sivistysjohtaja, elinkeinoasiantuntija ja vapaa-aikapäällikkö sekä nuorisovaltuuston, vanhus-

Kunnanhallitus

24.04.2023

ja vammaisneuvoston, hyvinvointialueen, Varsinais-Suomen ELYn, Liikenneturvan ja Pelastuslaitoksen edustajat ja liikenneturvallisuuskoordinaattori. Marttila on mukana seudullisessa liikenneturvallisuuskoordinaattorityössä, jonka kautta kunta ja työryhmä saa asiantuntija-apua käytännön liikenneturvallisuustyöhön.

Tekninen lautakunta käsitteli asiaa kokouksessaan 20.4. Lautakunta hyväksyi liikenneturvallisuussuunnitelman toimialansa osalta ja päätti esittää sen kunnanhallituksen hyväksyttäväksi.

Liite 2: Marttilan liikenneturvallisuussuunnitelman loppuraportti

Viitemateriaali:

Loimaan seudun kuntien liikenneturvallisuussuunnitelmat 2023 yleisesittely

Marttilan liikenneturvallisuussuunnitelman loppuraportin liitteet: vinkkimateriaali, liikenneympäristön toimenpidekartat ja ohjelma, onnettomuuskatsaus, koettu turvallisuus, liikenneturvallisuustyö ja nykytilakartat

Kunnan liikenneturvallisuussivujen sisältöehdotus

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus hyväksyy Marttilan liikenneturvallisuussuunnitelman.

Kunnanhallitus:

Kunnanhallitus hyväksyi Marttilan liikenneturvallisuussuunnitelman sillä lisäyksellä, että suunnitelman diaan 29 Merkittävimpiä edistettäviä toimenpiteitä Marttilan kunnan alueella - luetteloon ja liitteeseen B lisätään VT 10 ja Marttilantien risteykseen rakennettavat erkaantumiskaistat.

Lisätietojen antaja: tekninen johtaja Kirsi Halkola puh. 044 744 9510

Tiedoksi: kunnan työyksiköt

79 §

Sopimus kuntouttavan työtoiminnan yhteistyön muodoista

Kuntouttavasta työtoiminnasta säädetään laissa kuntouttavasta työtoiminnasta (189/2001). Kuntouttavan työtoiminnan tavoitteena on ehkäistä työttömyyden aiheuttamia kielteisiä vaikutuksia asiakkaan toimintakykyyn, vahvistaa elämän ja arjen hallintaa sekä työ- ja toimintakykyä ja ehkäistä syrjäytymistä tarjoamalla mahdollisuutta työtoimintaan ja muihin palveluihin. Toiminta on tarkoitettu sellaisille asiakkaille, jotka eivät voi osallistua julkisiin työvoimapalveluihin tai olla työelämässä työ- ja toimintakykynsä rajoitteiden vuoksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävät siirtyivät kunnista hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Riippumatta kuntouttavan työtoiminnan järjestämistavasta, hyvinvointialue vastaa toiminnan järjestämisestä kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa ja asiakkaan aktivointisuunnitelmassa tai monialaisessa työllistymissuunnitelmassa määritellyllä tavalla.

Hyvinvointialue voi tuottaa palvelut itse, yhteistoiminnassa muiden hyvinvointialueiden kanssa tai hankkia ne sopimukseen perustuen muilta palvelujen tuottajilta. Vaikka hyvinvointialue hankkii palveluja muulta palvelujen tuottajalta, sillä säilyy järjestämisvastuu.

Sote-järjestämislaissa säädetään hyvinvointialueen ja kunnan välisestä yhteistyöstä. Yhteistyö on tarpeen myös kuntouttavan työtoiminnan palveluissa. Hyvinvointialueen on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyössä alueen kuntien ja muiden toimijoiden kanssa. Kuntouttavan työtoiminnan palveluiden asiakaslähtöisen palvelutuotannon turvaamiseksi on tarpeellista sopia yhteistyöstä palveluiden toteuttamisessa kunnan ja hyvinvointialueen välillä. Sopimuksella sovitaan tehtävänjaosta, vastuista ja tiloista kunnan ja hyvinvointialueen välillä.

Sopimus on osa sopijapuolten välistä yhteistyötä, jonka tarkoituksena on varmistaa sopijapuolten vastuulle kuuluvien palveluiden tarjoaminen. Yhteistyön toteuttamista ohjaavat ainoastaan yleiseen etuun liittyvät näkökohdat. Edellä mainituista syistä johtuen sopimus ei ole julkista hankintaa koskeva sopimus. Kunta ei toimi tämän sopimuksen pohjalta kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain mukaisena palveluntuottajana.

Marttilan kunnassa kuntouttavaa työtoimintaa hoitaneet sosiaalitoimen työntekijät ovat siirtyneet hyvinvointialueen palvelukseen 1.1.2023. Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaita on ollut kunnan eri työyksiköissä. Lisäksi on järjestetty ryhmämuotoista toimintaa kunnan omistamassa toimitilassa, joka on vuokrattu Varhalle.

Käytännössä sopimus tarkoittaa, että Varha on kuntouttavan työtoiminnasta vastuussa, mutta sitä toteutetaan yhteistoiminnassa kunnan tiloissa. Kunta tuottaa palvelun rinnalla omia työllistymistä tukevia palveluita kuten palkkatukityöllistämistä ja oppisopimuskoulutusta.

Kunta suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti kuntouttavan työtoiminnan toteuttamiseen Varhan kanssa. Kuntouttavaa työtoimintaa voidaan jatkossakin järjestää kunnan eri yksiköissä sekä ryhmämuotoisena toimintana.

Kunnanhallitus

24.04.2023

Sopimusluonnoksessa on kuitenkin joitakin ongelmallisia kohtia, joista on oltu yhteydessä Varhaan.

- Kohdassa 4 kunnan tehtäväksi määrätään asiakkaan perehdytys, tuki työtoimintatehtävissä ja tarvittaessa tuki taitojen kehittymiseen sekä asiakkaan työtoiminnasta raportointi ja arviointi. Kunnan yksiköissä työntekijät ohjaavat kuntoutujia oman työnsä ohella. Raportointi ja arviointi tulee hoitaa yksinkertaisella ja kevyellä menettelytavalla.
- Kohdan 5 mukaan kumpikaan osapuoli ei maksa rahallista korvausta toiselle osapuolelle. Tämä tarkoittaisi, että kunta ei saisi korvausta toimitiloista, laitteista eikä esim. asiakastyöhön liittyvistä materiaaleista.

Koska kuntouttavan työtoiminnan järjestämisvastuu, henkilöstö ja rahoitus ovat siirtyneet hyvinvointialueelle, hyvinvointialueen tulee korvata kunnalle toiminnasta aiheutuvat kustannukset. Sopimusta tulee siltä osin tarkistaa. Jotta palvelu saadaan jatkumaan, sopimus voidaan hyväksyä määräaikaisena siten, että se olisi voimassa kuusi kuukautta allekirjoittamisesta lukien.

Varha järjesti kunnille sopimusta koskevan neuvottelu-/keskustelutilaisuuden 20.4.

Liite 3: Sopimus kuntouttavan työtoiminnan yhteistoiminnan muodoista, Varha ja Marttilan kunta

Kunnanjohtaja:

Päätösehdotus annetaan kokouksessa.

Kunnanjohtajan kokouksessa tekemä päätösehdotus:

Kunnanhallitus hyväksyy kuntouttavan työtoiminnan yhteistyösopimuksen Varhan ja kunnan välillä 31.12.2023 saakka.

Kunnanhallitus:

Hyväksyttiin yksimielisesti päätösehdotus.

Lisätietojen antaja: hallintojohtaja Heini Luoma, puh. 044 744 9210

Tiedoksi: irina.lindroos(a)varha.fi

80 §

Lausunto kotoutumisen edistämisestä annetun lain 87 e §:n muuttamisesta

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle kotoutumisen edistämisestä annetun lain 87 e §:n muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavan kotoutumisen edistämisestä annetun lain 87 e §:ää koskien tietojen luovuttamista hyvinvointialueelta kunnille siten, että kunnalla olisi oikeus saada hyvinvointialueelta myös vuoden 2021 osalta välttämättömät tiedot tiettyjen kustannusten korvaamiseksi.

Kotoutumislain mukaan valtio korvaa kunnalle laissa määritellyjä kotoutumisen edistämisestä aiheutuneita kustannuksia. Kustannuksia on vuoden 2022 loppuun asti voinut syntyä kunnalle muun muassa sellaisten palveluiden järjestämisestä, jotka sisältyivät kunnan tarjoamiin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin.

Kunnan on haettava mainitut korvaukset viimeistään kahden vuoden kuluttua sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana tapahtuneesta toiminnasta korvausta haetaan. Voidakseen hakea korvauksia, kunta voi tarvita tietoja hyvinvointialueelta, jonka vastuulla sosiaali- ja terveystalouden järjestäminen nykyisin on. Kunnalla on oikeus saada hyvinvointialueelta tietoja henkilöstä, jolle tuotetusta palvelusta on aiheutunut kunnalle vuoden 2022 aikana kunnalle kotoutumislain nojalla korvattavia kustannuksia.

On käynyt ilmi, etteivät kaikki kunnat ole hakeneet 2021 vuoden korvauksia, jonka vuoksi tiedonsaantioikeutta olisi laajennettava siten, että kunnalla olisi oikeus saada tiedot myös vuoden 2021 osalta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi mainittua lakia siten, että kunnalla olisi oikeus saada hyvinvointialueelta vastaavasti vuoden 2021 osalta välttämättömät tiedot.

Lakimuutoksen tavoitteena on mahdollistaa kunnalle oikeus saada hyvinvointialueelta myös vuoden 2021 osalta välttämättömät tiedot tiettyjen kustannusten korvausten hakemiseksi, kun kyse on takautuvasti haettavista korvauksista (esim. sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskustannukset).

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan, että esitys kotoutumisen edistämisestä annetun lain 87 e §:n muuttamisesta on perusteltua.

Kunnanhallitus:

Hyväksyttiin yksimielisesti päätösehdotus.

Lisätietojen antaja: hallintojohtaja Heini Luoma, puh. 044 744 9210

Tiedoksi: Työ- ja elinkeinoministeriö (lausuntopalvelu.fi palvelun kautta)

81 §

Hyvinvointikoordinaattorin vakanssi

Hyvinvointialalla työskentelee tällä hetkellä kirjastonhoitaja, vapaa-aikapääällikkö ja osa-aikainen kirjastovirkailija. Hyvinvointilautakunnan esittelijä on kirjastonhoitaja, joka on myös johtoryhmän jäsen. Hyvinvointialalla on tarvetta lisäresurssiin erityisesti nuorisotyössä, josta vastaa nyt vapaa-aikapääällikkö ja osa-aikaiset työntekijät. Lisäksi tarvitaan lisäresurssia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, jonka merkitys tulee korostumaan kuntien toiminnassa. Vuoden 2023 alussa toimintansa aloittaneet hyvinvointialueet vastaavat omalta osaltaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä, mutta panostusta tarvitaan myös kunnilta ja kunnilta edellytetään tiivistä yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa.

Kunnassa tulee olla hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen nimetty henkilö. Tällä hetkellä tehtävään on nimetty vapaa-aikapääällikkö, mutta panostus hyvinvointikoordinaattorin tehtäviin on ollut rajallista käytettävissä olevan työajan puitteissa.

Vuoden 2023 talousarvioon sisältyy 1.8.2023 alkaen 100 % työajalla nuoriso-ohjaaja/ hyvinvointikoordinaattori. Asiaa on valmisteltu yhdessä hyvinvointialan henkilöstön kanssa. Asiaa on käsitelty myös kunnanhallituksen iltakoulussa.

Valmistelun edetessä on päädytty esittämään hyvinvointikoordinaattorin vakinaisen vakanssin perustamista 1.8.2023 alkaen. Kyseessä on työsuhte. Tehtävään sovelletaan KVTES:n hinnoittelutunnusta 02VAP050 (kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- ja vapaa-aikapalvelujen vaativat ammattitehtävät). Työaika on yleistyöaika (38 h 15 min./viikko). Esihenkilönä on hallintojohtaja. Työajasta noin puolet kohdentuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen ja puolet muihin tehtäviin painottuen pääasiassa nuorisotyöhön.

Vapaa-aikapääällikön tehtävät painottuvat jatkossa liikuntapalveluihin, liikennepuiston toimintaan, vapaa-aikatoimen tapahtumien ja retkien järjestämiseen ja hankeasioihin. Lisäksi hän toimii vapaa-aikatoimen kesätyöntekijöiden ja liikunnanohjaajien esihenkilönä. Vapaa-aikapääällikkö tekee edelleen myös nuorisotyötä ml. nuorisotalotyö.

Työtehtävät määritellään tarkemmin tehtävänkuvauksissa. Vapaa-aikapääällikkö ja hyvinvointikoordinaattori valmistelevat asiat omilta tehtäväalueiltaan hyvinvointilautakuntaan ja ovat tarvittaessa kokouksissa läsnä asiantuntijoina.

Hallintosäännön 44 §:n mukaan esihenkilö valitsee alaisuudessaan työskentelevän henkilöstön, ellei valintaa suoriteta toimitiloin. Hyvinvointikoordinaattorin valitsee hallintojohtaja. Palvelussuhteen ehdoista kuten palkasta päättää valinnan suorittava viranomainen voimassa olevien virka- ja työehtosopimusten sekä kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaan.

Viitemateriaali: Hyvinvointialan tehtäväjako

Kunnanhallitus

24.04.2023

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus päättää antaa täyttöluvan hyvinvointikoordinaattorin vakinaisen vakanssin perustamiseen 1.8.2023 alkaen em. perusteluilla. Työsuhde laitetaan julkiseen hakuun.

Kunnanhallitus:

Hyväksyttiin yksimielisesti päätösehdotus.

Lisätietojen antaja: hallintojohtaja Heini Luoma, puh. 044 744 9210

Tiedoksi: hyvinvointilautakunta

82 §

TE24 -uudistukseen liittyvä kannanotto

TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyy kunnille 1.1.2025. Siirtoa on valmisteltu yhteistyössä ministeriöiden, TE-palvelujen, ELY-keskusten, KEHA-keskuksen, kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa. Kunnat vastaavat tulevien työllisyysalueiden valmistelusta.

TE-palvelut siirretään kunnille tai useammasta kunnasta muodostuville työllisyysalueille, joiden työvoimapohjan on oltava vähintään 20 000 henkilöä. Työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee olla maantieteellisessä yhteydessä toisiinsa ja niiden tulee muodostaa työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimiva alue. Kuntien on sovittava yhteistoiminta-alueiden muodostamisesta ja ilmoitettava siitä työ- ja elinkeinoministeriölle lokakuun 2023 loppuun mennessä.

TE-palvelujen siirto kunnille tuo palvelut lähemmäksi asiakkaita. Kun työllisyyspalvelut, kunnan koulutuspalvelut sekä elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla, tukevat palvelut nopeamman työllistymisen tavoitetta. Kunnilla on hyvät lähtökohdat tarjota asiakkaille kohdennettuja ja paikallisten työmarkkinoiden tarpeisiin sopivia palveluja.

Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta.

Varsinais-Suomessa työllisyysalueita on valmisteltu aktiivisesti viime vuoden syksystä alkaen. Valmistelua on johtanut Turun kaupungin nimeämä muutosjohtaja Pipa Turvanen. Valmistelua on tehty maakunnallisessa valmistelutyöryhmässä, johon Marttilasta on kuulunut elinkeinoasiantuntija Jaakko Salmi. Uudistuksen ohjausryhmässä on jäsenenä kunnanjohtaja Carita Mäkelä. Ohjausryhmän työskentelyssä on käynyt ilmeiseksi, että Varsinais-Suomeen muodostuisi ainakin kaksi työllisyysaluetta, joista toinen Turun alueelle ja toinen Salon alueelle.

Osana TE-uudistusvalmistelua Loimaan seutukunnalla on noussut esiin Salo-Loimaan seutu-Somero -järjestämisaluevaihtoehdon selvittäminen. Mikko Kesä Oy:ltä on pyydetty tarjous työllisyysalue- ja palvelustrategiaselvityksestä Loimaan seudun kunnille ja Somerolle.

Kunnanhallitus päätti 30.3. kokouksessaan, että Marttila osallistuu selvitykseen. Silloin selvityksen kustannukset Marttilan kunnalle olivat noin 800 €. Tämän jälkeen Mikko Kesä on päivittänyt tarjoustaan. Selvitys jakautuu kahteen vaiheeseen:

1. Yleinen kuntakohtainen tarkastelu, joka on riippumaton siitä mihin järjestämisalueeseen olisi ensisijaisesti suuntautumassa
- 2.A. Salon työllisyysalueeseen tähtäävä syventävä selvitys halukkaiden kanssa yhteistyössä
- 2.B. Muuhun työllisyysalueeseen tähtäävä lyhyt sparraus (Oletuksena oli, ettei toiselta tiedossa olevalta järjestäjältä Turulta saada vastaavaa osallistumista tämän tyyppiseen selvitykseen.)

Kunnanhallitus

24.04.2023

Päivitettyssä tarjouksessa kustannukset Marttilan kunnalle olisivat lähes 2 000 € (alv 0 %), josta vaiheen 1 osuus on 1 425 €. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat nousseet merkittävästi alkuperäisestä tarjouksesta ja on käynyt ilmi, että hankkeessa kerättävät tiedot ovat pääosin saatavilla työllisyyden kuntakokeilun puitteissa tai jotka kunta pystyy tuottamaan ilman erillistä hanketta.

Kunnanjohtaja:

Marttilan kunnanhallitus toteaa kannanottonaan, että:

- TE24-uudistukseen liittyen Marttilan kunta pitää perusteltuna vaihtoehtona Salon kuntakokeilualueeseen perustuvan työllisyyspalvelualueen muodostamista, jossa Marttilan kunta olisi mukana. Salon alueen työllisyyden kuntakokeilussa yhteistyö on sujunut hyvin ja kokeilun puitteissa on rakennettu hyvin toimivia käytäntöjä.
- Valmistelussa on tärkeää huomioida, että ratkaisulla turvataan TE-palveluiden tuottaminen lähipalveluna laajasti.
- Marttilan kunta ei osallistu Salo-Loimaan seutu-Somero - järjestämisaluevaihtoehdon selvittämishankkeeseen.

Kunnanhallitus:

Hyväksyttiin yksimielisesti päätösehdotus.

Lisätietojen antaja: hallintojohtaja Heini Luoma, puh. 044 744 9210

Tiedoksi: selvitystyön osallistujakunnat, Salon kaupunki

Kunnanhallitus

24.04.2023

83 §

Tilintarkastuskertomus vuodelta 2022

Kuntalain 123 §:n mukaan tilintarkastajan on toukokuun loppuun mennessä tarkastettava julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös.

Kuntalain 125 §:n mukaan tilintarkastajan on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on myös esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle (tilivelvollinen) myöntää vastuuvapaus.

Kunnanhallitus on kokouksessaan 30.3.2023 allekirjoittanut vuoden 2022 tilinpäätöksen ja päättänyt jättää sen tilintarkastajan tarkastettavaksi ja tarkastuslautakunnan arvioitavaksi sekä päättänyt saattaa tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan käsittelyn jälkeen edelleen valtuuston käsiteltäväksi.

BDO Audiator Oy:n JHTT –tilintarkastaja Sinikka Niitynperä on antanut 6.4.2023 tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2022. Tarkastuskertomuksessa esitetään

- tilinpäätöksen hyväksymistä
- vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tilikaudelta 1.1.-31.12.2022

Tarkastuslautakunta on kokouksessaan 19.4.2023 päättänyt

- saattaa tilintarkastuskertomuksen tilivuodelta 2022 kunnanvaltuustolle käsiteltäväksi ja
- esittää valtuustolle, että kunnan taloutta ja hallintoa hoitaneille toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille myönnetään vastuuvapaus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2022.

Liite 4: Tilintarkastuskertomus vuodelta 2022

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus toteaa, että vuoden 2022 tilintarkastuskertomuksessa ei ole mainittu sellaisia seikkoja, jotka edellyttäisivät kunnanhallituksen selvityksiä.

Kunnanhallitus:

Hyväksyttiin yksimielisesti päätösehdotus.

Lisätietojen antaja: hallintojohtaja Heini Luoma, puh. 044-7449210

84 §

Arviointikertomus vuodelta 2022

Tarkastuslautakunnan tulee kuntalain 121 §:n mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisena pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Tarkastuslautakunta on kokouksessaan 19.4.2023 päättänyt antaa arviointikertomuksen valtuustolle.

Liite 5: Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2022

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus toteaa, että tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa vuodelta 2022 ei ole mainittu sellaisia seikkoja, jotka edellyttäisivät kunnanhallituksen selvityksiä.

Kunnanhallitus:

Hyväksyttiin yksimielisesti päätösehdotus.

Lisätietojen antaja: hallintojohtaja Heini Luoma, puh. 044-7449210

85 §

Lautakuntien pöytäkirjat ja viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus ei käytä kuntalain 92 §:ssä säädettyä otto-oikeutta seuraaviin viranomaisten päätöksiin:

- Hallintojohtaja § 2/2023: Maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalvelujen kehittämis-hanke
- Sivistyslautakunta 13.4.2023
- Tekninen lautakunta 20.4.2023

Kunnanhallitus:

Hyväksyttiin yksimielisesti päätösehdotus.

Lisätietojen antaja: hallintojohtaja Heini Luoma, puh. 044 744 9210

86 §**Talouden raportti 1-3/2023**

Kunnan talousarvion toteutumista seurataan kuukausiraportoinnin ja osavuosisiraportoinnin avulla. Vuoden 2023 talousarviossa vuosikate on 546 860 € ja tulos 30 410 €.

Talouden toteutuma 1.1.-31.3.2023 ja vertaus edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan:

	TOT. 31.3.2023	Käyttö %	TOT. 31.3.2022
		ka = 25 %	
Toimintatuotot	273 545,18	20,44	475 476,08
Toimintakulut	-1 639 361,08	25,36	-3 723 815,28
Toimintakate	-1 365 815,90	26,65	-3 248 339,20
Verotulot	1 432 864,86	36,30	2 119 000,72
Valtionosuudet	439 704,00	25,46	1 284 624,00
Rahoitustuotot ja -kulut	221,61	-8,86	-83,39
Vuosikate	506 974,57	92,71	155 202,13
Tilikauden tulos	381 690,43	1255,15	30 048,85

Toimintakulujen toteutuma kululajeittain:

- henkilöstökulut 24,67 %
- palvelujen ostot 28,02 %
- aineet, tarvikkeet ja tavarat 25,88 %
- avustukset 14,07 %
- muut toimintakulut 25,71 %

Verotuloja on kertynyt jo 36,3 %, mikä selittyy pääasiassa tammikuun verotulotilityksillä. Niissä oli mukana "vanhojen" verovuosien mukaan tilitettyjä veroja, jotka maksuunpannaan korkeammilla tuloveroprosenteilla.

Viitemateriaali: Talouden toteutumaraportti 01-03/2022

Kunnanjohtaja:

Talouden toteutumaraportti 01-03/2023 annetaan tiedoksi kunnanhallitukselle.

Kunnanhallitus:

Hyväksyttiin yksimielisesti päätösehdotus.

Tiedoksi: lautakunnat

Lisätietojen antaja: hallintojohtaja Heini Luoma, puh. 044 744 9210

87 §

Ilmoitusasiat

Kunnanjohtaja:

Esitellään ja merkitään kunnanhallituksen tietoon saatetuksi eri viranomaisilta ja yhteisöiltä saapuneet kirjeet ja kirjelmät, joiden ei tällä kertaa katsota antavan aihetta enempään toimenpiteisiin.

-

Kunnanhallitus:

Hyväksyttiin yksimielisesti päätösehdotus.

88 §

MUUTOKSENHAKU

1. Muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei saa kuntalain 136 §:n mukaan tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa:

pykälät 80, 83, 84, 85, 86, 87

Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n 1 mom. mukainen kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla

pykälät 76, 77, 78, 79, 81, 82

Hallintolainkäyttölain 5 §:n 1 momentin/muun lainsäädännön perusteella seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

pykälät/valituskieltojen perusteet

2. Oikaisuvaatimusohjeet / hankinto-oikaisuvaatimusohjeet

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen:

pykälät 76, 77, 78, 79, 81, 82

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen hankinto-oikaisuvaatimuksen:

pykälät:

Oikaisuvaatimusviranomaisen:	Marttilan kunnanhallitus
Osoite:	Härkätie 773, 21490 Marttila
Puhelin:	044-744 9200
Sähköpostiosoite:	kunta@marttila.fi
Kunnanviraston aukioloajat:	maanantai - keskiviikko klo 9.00-15.00, torstai klo 9.00-17.00 ja perjantai klo 9.00-14.00

Kirjallinen oikaisuvaatimus/hankinto-oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, siitä on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja vaatimuksen tekijän on allekirjoitettava se. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksi-saantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen päätöksestä tiedon kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluessa siitä, kun pöytäkirja on julkaistu tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

3. Valitusosoitus

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Kunnallisvalitus, pykälät	valitusaika 30 päivää
Hallintovalitus, pykälät	valitusaika 30 päivää
Maa-aineslain 20 §, pykälät	valitusaika 30 päivää

Muu valitusviranomainen:	Markkinaoikeus
Osoite:	Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
pykälät	valitusaika 14 päivää
Valitusviranomainen:	Turun hallinto-oikeus
Käyntiosoite:	Sairashuoneenkatu 2-4, 20100 Turku
Postilokero-osoite:	PL 32, 20101 Turku
Sähköpostiosoite:	turku.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Päätöksen tiedoksisaantiajat ovat samat kuin edellä oikaisuvaatimuksessa mainitut.

Valituskirjassa on ilmoitettava:

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot
- jos päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, myös sähköpostiosoite
- valittajan laillisen edustajan/asiamiehen tai muun henkilön nimi ja kotikunta
- päätös, johon muutosta haetaan
- miltä kohdin päätöksestä valitetaan ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Valituskirja on valittajan tai muun valituskirjan laatijan allekirjoitettava.

Valituskirjaan on liitettävä:

- päätös, josta valitetaan joko alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/ valitusosoitus liitetään sitä varten annettuun pöytäkirjanotteeseen.

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 260 euroa.

Kohti kiertotaloutta

Lounais-Suomen jätehuolto-ohjelma

2023–2028

Sisällysluettelo

Johdanto

Jätehuoltoa ohjaavat periaatteet

Kuntavastuullisen jätehuollon toimijat ja ohjelman vastuutahot

Ohjelman valmistelu

Visio

Tavoitteet ja toimenpiteet

Tavoite 1. Jätteen määrää vähennetään ja käytettyjen tavaroiden ja materiaalien uudelleenkäyttöä edistetään

Tavoite 2. Jätehuollon neuvonnalla ja valistuksella tuetaan kiertotalouden ja etusijajärjestyksen tavoitteiden toteuttamista

Tavoite 3. Erilliskerättävien kierrätyskelpoisten jättemateriaalien määrä polttokelpoisessa jätteessä puolitetaan

Tavoite 4. Jätteen keräys ja kuljetus järjestetään logistisesti tehokkaasti ja aiheuttaen mahdollisimman vähän haitallisia ympäristövaikutuksia

Tavoite 5. Jätteiden vastaanottopalveluiden saavutettavuutta parannetaan

Tavoite 6. Taksapolitiikassa tavoitteena on maksujen kattavuus ja tasapuolisuus sekä ohjaus etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon

Ohjelman seuranta

Ohjelman hyväksyminen ja voimaantulo

Johdanto

Lounais-Suomen jätehuolto-ohjelma on Lounais-Suomen kunnallisen jätehuollon yhteistoiminta-alueen kuntien yhteinen näkemys siitä, miten seudun jätehuoltoa toteutetaan ja kehitetään seuraavan ohjelmakauden aikana vuosina 2023–2028.

Kuntien hoitaessa jätehuollon palvelu- ja viranomaistehtäviä yhdessä tarvitaan yhteistä poliittista näkemystä jätehuollon visioista, päämääristä, tavoitetilasta sekä sitoutumista yhteisesti hyväksytyjen toimenpiteiden toteuttamiseen.

Ohjelmassa hyväksytyt tavoitteet ohjaavat kunnan vastuulle kuuluvan jätehuollon toimijoiden päätöksentekoa ja kuntalaisille järjestettävän jätehuollon palveluiden järjestämistä.

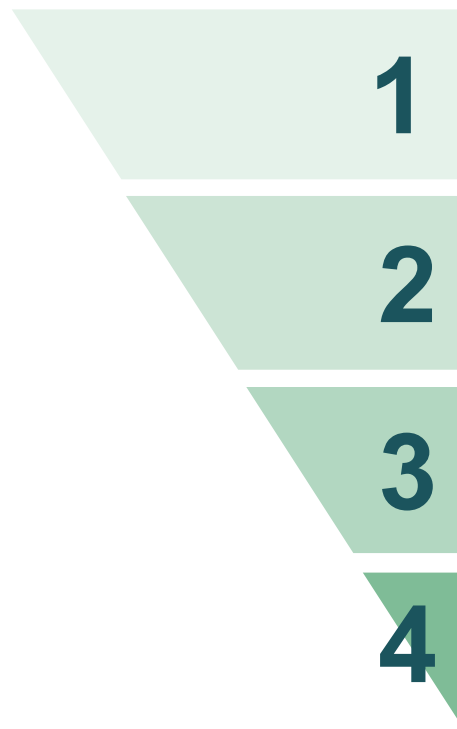
Lisäksi tavoitteet ohjaavat yhteistoiminta-alueen kuntia, joilla on julkisina toimijoina erityinen velvollisuus toteuttaa omissa toiminnoissaan jätelain mukaista etusijajärjestystä ja edistää omalta osaltaan siirtymistä kiertotalouteen.

Jätehuoltoa ohjaavat periaatteet

Suomen jätelainsäädännön ja jätepolitiikan tavoitteina on edistää kiertotaloutta ja luonnonvarojen käytön kestävyttä, vähentää jätteen määrää ja haitallisuutta, ehkäistä jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle, varmistaa toimiva jätehuolto sekä ehkäistä roskaantumista.

Keskeisenä jätehuoltopolitiikkaa ohjaavana periaatteena on myös jätelakiin kirjattu yleinen velvollisuus noudattaa kaikessa toiminnassa **etusijajärjestystä**.

Ensisijaisesti pyrittävä välttämään jätteen syntymistä.

Jos jätettä syntyy, on se valmistettava uudelleenkäyttöä varten.

Ellei uudelleenkäyttö ole mahdollista, on jäte ensisijaisesti kierrätettävä aineena ja toissijaisesti hyödynnettävä energiana.

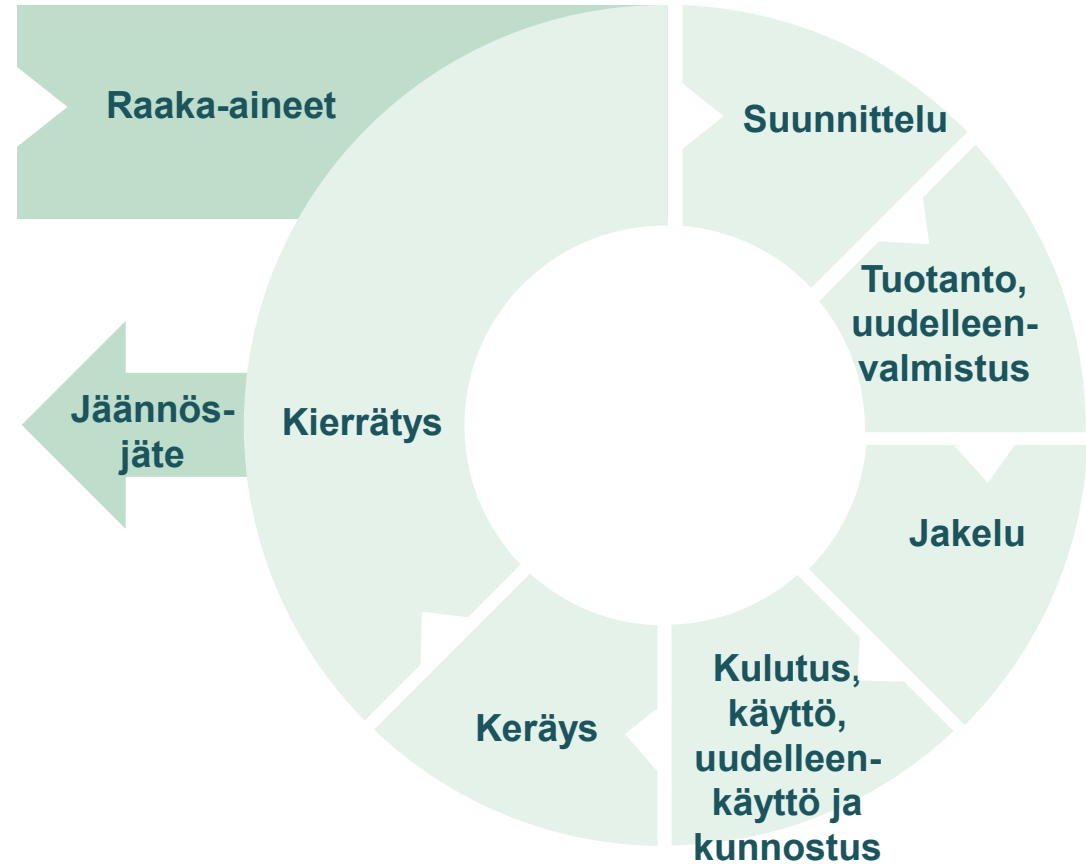
Kaatopaikoille jäte voidaan sijoittaa vain, jos sen hyödyntäminen ei ole teknisesti tai taloudellisesti mahdollista.

Jätehuoltoa ohjaavat periaatteet

Kiertotalouden edistäminen merkitsee taloudessa uutta toimintatapaa, jossa materiaaleja hyödynnetään tehokkaasti ja kestävästi ja ne pysyvät kierrossa pitkään.

Kiertotaloudessa uusien tuotteiden kuluttamista korvataan palveluilla ja olemassa olevia tuotteita käytetään tehokkaasti jakamalla, vuokraamalla ja korjaamalla niitä sekä kierrättämällä tuotteen sisältämiä materiaaleja.

Siirtymä kiertotalouteen edellyttää kokonaisvaltaista muutosta sekä yhteiskunnan päätöksenteossa ja suunnittelussa että yritysten, kotitalouksien ja kuluttajien asenteissa.

Kuntavastuullisen jätehuollon lakisääteiset tehtävät

Jätelain mukaisesti kunnan tehtävänä on järjestää asumisessa syntyvän jätteen, kuntien hallinto- ja palvelutoiminnoissa syntyvän yhdyskuntajätteen sekä muun jätelain 32 §:ssä tarkoitetun jätteen jätehuolto.

Kuntavastuullisen jätehuollon lakisääteiset tehtävät:

- **Palvelutehtävät**, kuten esimerkiksi jätteiden kuljetus, vastaanotto, hyödyntäminen ja käsittely sekä jätehuollon neuvonta ja valistus.
- **Viranomaistehtävät**, kuten esimerkiksi jätetaksasta ja maksuista päättäminen sekä jätehuoltomääräysten antaminen.

Kunnan vastuulle kuuluvat jätehuollon palvelutehtävät järjestää yhteistoiminta-alueen osakaskuntien omistama Lounais-Suomen Jätehuolto Oy (LSJH).

Osakaskuntien yhteisenä jätehuoltoviranomaisena on samalla toimialueella toimiva Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta.

Jätehuoltolautakunnan valmistelutyön apuna toimiva jätehuollon toimikunta auttaa ohjelman toteuttamisessa ja seurannassa välittämällä niitä koskevaa tietoa kuntien ja lautakunnan välillä.

Kuntavastuullisen jätehuollon toimijat ja ohjelman vastuutahot

Lounais-Suomen jätehuollon yhteistoiminta-alueen osakaskunnat ovat vastuussa LSJH:n omistajaohjauksesta. Kunnat ovat myös vastuussa siitä, että yhtiölle siirretyt jätelain mukaiset jätehuollon palvelutehtävät tulevat hoidetuiksi jätelain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti. Lisäksi kuntien tulee huolehtia, että niiden tarpeet tulevat huomioiduiksi riittävällä tavalla.

LSJH:n osakassopimuksen mukaisesti osakaskunnilla on myös velvollisuus myötävaikuttaa omassa toiminnassaan omistamansa yhtiön toimintaa siten, että se pystyy tarjoamaan palveluja kohtuulliseen hintaan.

Merkittävä osa ohjelman tavoitteista ja toimenpiteistä liittyy osakaskuntien omiin toimintoihin ja päätöksentekoon.

Julkisina toimijoina ja merkittävänä ostovoiman käyttäjinä kunnilla on erityinen vastuu ja mahdollisuudet tehdä ratkaisuja, jotka tukevat etusijajärjestyksen toteuttamista ja kiertotalouden tavoitteita sekä luovat markkinoita energia- ja resurssitehokkaille ratkaisuille.

Jätehuolto-ohjelman hyväksyessään osakaskunnat sitoutuvat ottamaan kaikessa toiminnassaan huomioon ohjelman tavoitteet ja toimimaan niiden saavuttamiseksi.

Kunnilta ja kunnan jätehuoltotoimijoilta on perusteltua edellyttää esimerkin ja suunnan näyttämistä asukkaille, joiden toimintatavoista ja valinnoista ohjelman tavoitteiden toteutuminen suurelta osin riippuu.

Ohjelman toimenpiteinä kuntalaisille tarjotaan neuvontaa ja valistusta ja jätehuoltopalveluita, jotka motivoivat tarkistamaan kulutukseen ja jätehuoltoon liittyviä toimintatapoja ja tekemään parempia valintoja.

Ohjelman valmistelu

Jätehuolto-ohjelman valmistelua koordinoi Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta. Valmistelun avuksi perustettiin ohjausryhmä.

Ohjausryhmässä olivat mukana 2021-2022:

- **Katja Holttinen**, Mynämäen kunta
- **Sinikka Koponen-Laiho**, Paimion kaupunki
- **Mika Mannervesi**, Salon kaupunki
- **Reima Ojala**, Naantalin kaupunki
- **Hanna Salmenperä**, Suomen ympäristökeskus
- **Anni Lahtela**, Valonia
- **Aleksis Klap**, Varsinais-Suomen liitto
- **Saila Porthen**, Varsinais-Suomen ELY-keskus
- **Paavo Tertsunen**, Varsinais-Suomen ELY-keskus
- **Jaana Turpeinen**, Lounais-Suomen Jätehuolto Oy
- **Leena Salmelainen**, Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Valmistelun vaiheet

Lokakuussa 2021

Mihin suuntaan jätehuoltoa kehitetään Lounais-Suomessa? -aloitusseminaari käynnisti ohjelman valmistelun.

Maalis-huhtikuussa 2022

Teemaryhmissä ideoitiin ehdotuksia ohjelman tavoitteiksi ja toimenpiteiksi.

Touko-syyskuussa 2022

Luonnoksen ohjelman tavoitteiksi ja toimenpiteiksi kokosivat jätehuoltolautakunnan viranhaltijat valmisteluprosessissa kertyneen aineiston pohjalta.

Helmi-maaliskuussa 2022

Kuntien asukkaille ja työntekijöille suunnatuilla kyselyillä kartoitettiin näkemyksiä jätehuollosta.

Toukokuussa 2022

Jätehuollon tulevaisuuden näkymät -seminaarissa työstettiin aiemmin syntyneitä ehdotuksia.

Loka-marraskuussa 2022

Ohjelmaluonnoksesta pyydettiin mm. kuntien ja LSJH:n lausunnot. Lisäksi alueen asukkaille ja muille halukkaille varattiin mahdollisuus esittää luonnoksesta oma mielipiteensä.

Visio

Alueen asukkaat, kunnat ja jätehuoltotoimijat toteuttavat yhteistyöllä onnistuneita ja kestäviä toimia jätteen määrän vähentämiseksi. Monipuoliset kunnalliset jätehuoltopalvelut on toteutettu ympäristön edut ja kiertotalouden periaatteet huomioiden.

Tavoitteet ja toimenpiteet

2023–2028

Ohjelmassa on asetettu

**kuusi tavoitetta
sekä joukko
toimenpiteitä, joilla
tavoitteet pyritään
saavuttamaan.**

Tavoitteet ovat yhteneväisiä valtakunnallisen jätesuunnitelman sekä sitä toteuttavan alueellisen toimenpideohjelman Kierrätyksestä kiertotalouteen -tiekartan kanssa.

Ohjelman tavoitteiden alle kootut toimenpiteet ovat kattavuudeltaan ja vaikuttavuudeltaan eritasoisia.

Ohjelman yhteisten tavoitteiden saavuttaminen on ensisijaista yksittäisten toimenpiteiden toteuttamiseen nähden. Koska alueella on 18 erilaista kuntaa, on suositeltavaa arvioida toteutettavien toimenpiteiden vaikuttavuutta, painotusta ja ajoitusta paikallisista lähtökohdista käsin. Lisäksi on tärkeää priorisoida toimenpiteiden toteutusta, jotta tavoitteet on mahdollista saavuttaa kokonaisuuden kannalta parhaalla tavalla.

Ohjelman tavoitteet voivat jossain tapauksissa olla saavutettavissa myös muita kuin ohjelmaan kirjattuja toimenpiteitä toteuttamalla. Tällöin on perusteltua toteuttaa näitä uusia toimenpiteitä ja lisäksi tiedottaa niistä muille vastuutahoille, jotta hyvät käytännöt saadaan kattavasti myös muiden ohjelman vastuutahojen tietoon ja käyttöön.

Jätelain muutoksen yhteydessä on lakiin lisätty velvollisuus markkinakartoituksen tekemisestä jätteenkuljetuspalvelujen hankintoja suunniteltaessa. Jätehuolto-ohjelman toimenpiteiden yhteydessä on huolehdittava, että markkinakartoitus tehdään riittävän paikallisella tasolla.

Tavoite 1

Jätteen määrää vähennetään ja käytettyjen tavaroiden ja materiaalien uudelleenkäyttöä edistetään

Lähtötilanne vuonna 2022

Jätteen määrän vähentäminen on jätelainsäädännön ja Suomen jättepolitiikan ensisijainen tavoite. Kunnilla on julkisina toimijoina lakisääteinen velvollisuus käyttää kestäviä, korjattavia, uudelleenkäytettäviä, kierrätettäviä ja kierrätetyistä raaka-aineista valmistettuja tuotteita sekä palveluita, joissa syntyy mahdollisimman vähän ja mahdollisimman haitatonta jätettä.

Suomi on edelleen kaukana kiertotalouden tavoitteista ja mm. ylikulutus on tunnistettu keskeiseksi ongelmaksi. Kotimainen materiaalikulutus ja syntyvän yhdyskuntajätteen määrä henkeä kohden on Euroopan suurinta (Lähde: Valtioneuvoston periaatepäätös kiertotalouden strategisesta ohjelmasta 30.3.2021).

Suomen yhdyskuntajätteen määrä on vuonna 2020 noussut noin 30 % vuoden 2010 tasoon verrattuna. (Lähde: Tilastokeskus)

Tavoite 1. Jätteen määrää vähennetään ja käytettyjen tavaroiden ja materiaalien uudelleenkäyttöä edistetään

Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta/mittari
Selvitetään syntyvän jätteen määrän kannalta keskeiset ja vaikuttavimmat toiminnot kunnassa (rakentaminen, siivous, ruokapalvelut, koulut jne.) ja luodaan niiden osalta yhteiset hankintakriteerit jätteen määrän vähentämiseksi ja kiertotalouden edistämiseksi. Kriteerit sisällytetään kuntien hankintastrategioihin ja -ohjeisiin.	Kunnat, LSJH	Yhteisohjeistus hankintoihin tehty Ohjeistus otettu käyttöön (kuntien lukumäärä)
Kuntien toiminnoissa syntyvä ruokahävikki puolitetaan edistämällä Ruokahävikkitiekartan mukaisia toimia sekä myymällä ja lahjoittamalla syntyvää ylijäämäruokaa.	Kunnat	Ruokahävikin määrä kunnan ruokapalveluissa Biojätteen osuus polttokelpoisessa jätteessä Myyty/lahjoitettu hävikkiruokamäärä
Kehitetään kuntien korjaus- ja rakentamistoimintoihin liittyviä uudelleenkäyttöketjuja ja käyttökelpoisten rakennusosien ja -tuotteiden sekä ylijäämämaiden uudelleenkäyttöä koordinoimalla toimintoja esim. kierrätyskeskusten ja työpajojen sekä yksityisten rakennusliikkeiden kanssa.	Kunnat	Uudelleenkäyttöön päätyvien rakennusosien, tuotteiden ja maa-ainesten määrä ja osuus
Kertakäyttöisten (muovia sisältävien) astioiden hankinta ja käyttö kuntien tiloissa ja tilaisuuksissa lopetetaan.	Kunnat	Käyttö lopetettu (kuntien lukumäärä)
Kuntien viherrakentamisessa lisätään kierrätyspohjaisia lannoitevalmisteiden käyttöä.	Kunnat	Kierrätyspohjaisten lannoitevalmisteiden osuus käytetyistä lannoitteista
Kuntien toimipisteiden ylimääräisten käyttökelpoisten tavaroiden ja kalusteiden uudelleenkäyttöä edistetään luomalla sovellus, jonka avulla tieto saatavilla olevista tavaroista on kunnassa helposti saavutettavissa.	Kunnat	Sovellus laadittu ja otettu käyttöön / ei otettu käyttöön
Tarjotaan kuntalaisille lainattavaksi esim. työkaluja ja harrastusvälineitä, pelejä, musiikkisoittimia, kaupunkipyöriä tms. kirjastoista tai muista kunnan toimipisteistä kirjastotoiminnan mallin mukaisesti. Tietoa lainattavista esineistä jaetaan asukkaille tietoverkossa.	Kunnat	Tiedot lainattavista tavaroista on koottu kunnan verkkosivuille
Selvitetään ja otetaan käyttöön mahdollisuuksia palauttaa lajitteluasemille toimitettuja käyttökelpoisia tavaroita korjattavaksi ja uudelleenkäyttöön esim. kiertotalousmyymälöiden, alan yritysten, työpajojen ja kierrätyskeskusten kautta.	LSJH	Selvitys tehty / ei tehty
Topinpuiston kiertotalouskeskuksen ja sen ympärille muodostuneen kiertotalousverkoston toimintaa kehitetään kiertotalouden alueellisena veturina ja yhdessä yhteistyökumppanien kanssa luodaan edellytyksiä kiertotalouden liiketoiminnalle sekä kiertotalousmyymälätoiminnalle.	LSJH	Topinpuiston nettisivuilla seurataan kiertotalousverkoston kehittymistä ja raportoidaan niistä.
Osallistutaan aktiivisesti kiertotalouden kehitys- ja tutkimushankkeisiin (alueellisesti ja valtakunnallisesti) ja sovelletaan niiden tuloksia paikallisella tasolla.	LSJH, kunnat	Hankkeet, joihin osallistuttu / osallistutaan

Tavoite 2

Jätehuollon neuvonnalla ja valistuksella tuetaan kiertotalouden ja etusijajärjestyksen tavoitteiden toteuttamista

Lähtötilanne vuonna 2022

LSJH:n on jätelain ja osakassopimuksensa mukaisesti järjestettävä neuvontaa, tiedotusta ja valistusta jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseksi, lajittelun tehostamiseksi, erilliskeräyksen lisäämiseksi ja jätehuollon asianmukaiseksi toteuttamiseksi sekä roskaantumisen ehkäisemiseksi.

Jätteen synnyn ehkäisy ja kestävä kulutus ovat jo nykyisin olennainen osa LSJH:n tekemää neuvontatyötä.

Tavoite 2. Jätehuollon neuvonnalla ja valistuksella tuetaan kiertotalouden ja etusijajärjestyksen tavoitteiden toteuttamista

Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta/mittari
Jäteneuvonnan ja valistuksen painopisteenä on jätteen synnyn ehkäisy ja erityisesti ruokahävikin vähentäminen ja käytettyjen tavaroiden uudelleenkäytön edistäminen.	LSJH	Jätteen synnyn ehkäisyä ja käytettyjen tavaroiden uudelleenkäyttöä koskeva neuvonta ja valistus (materiaalit, tilaisuudet ym.) LSJH:n asukaskyselyiden palaute
Lajittelutehokkuutta parannetaan neuvonnalla ja tiedottamisella, jossa huomioidaan kunnan jätehuollon erilaiset asiakkaat, asumismuodot ja paikalliset olosuhteet.	LSJH	Eri kieliryhmille ja asumismuodoille tuotettu materiaali
Tiedotetaan jätehuollon asiakkaita siitä, mihin erilliskerätyt jätteet päätyvät, miten ne hyödynnetään ja mitä tuotteita niistä valmistetaan.	LSJH	Tuotettu tiedotusmateriaali, LSJH:n asukaskyselyiden palaute
Neuvonta- ja tiedotusyhteistyötä LSJH:n ja kuntien välillä parannetaan siten, että jätehuoltoa koskeva tieto välittyy tehokkaasti eri kanavien kautta asukkaille ja kuntien hyviä kiertotalousideoita ja käytäntöjä koskeva tieto välittyy muille kunnille.	LSJH, kunnat	Tiedotusyhteistyön parantamiseksi toteutetut toimenpiteet
Kootaan yhteen ja helposti saataville tietoa seudulla käytettävissä olevista lainaus- ja korjauspalveluita tarjoavista yrityksistä ja yhteisöistä (esim. lainaa.se ja korjaa.se; kiertonet.fi) sekä käytettyjen tavaroiden myyntipalveluista.	LSJH	Koottu neuvontamateriaali LSJH:n asukaskyselyiden palaute
Kannustetaan kiinteistönhaltijoita käyttämään yhteisiä jäteastioita (kimppa-astioita) erityisesti haja-asutusalueella.	LSJH	Tuotettu neuvontamateriaali

Tavoite 3

Erilliskerättävien kierrätyskelpoisten jättemateriaalien määrä poltto- kelpoisessa jätteessä puolitetaan

Lähtötilanne vuonna 2022

Jäteasetuksen mukaan yhdyskuntajätteestä tulee kierrättää

- 55 prosenttia vuonna 2025
- 60 prosenttia vuonna 2030
- 65 prosenttia vuonna 2035

Lounais-Suomessa asumisessa ja kuntien hallinto- ja palvelutoiminnoissa sekä julkisista ja yksityisistä palveluista peräisin olevasta yhdyskuntajätteestä päättyi vuonna 2020 materiaalina kierrätettäväksi 45 %.

Polttokelpoinen jäte sisälsi vuonna 2022 tehdyn koostumustutkimuksen mukaan biojätettä peräti 38,5 %. Lisäksi polttokelpoiseen jätteeseen päättyy runsaasti mm. muovia ja kartonkia. Karkeasti arvioituna noin 80 % tutkitusta polttokelpoisesta jätteestä olisi ollut mahdollista lajitella muualle hyödynnettäväksi.

Tavoite 3. Erilliskerättävien kierrätyskelpoisten jättemateriaalien määrä polttokelpoisessa jätteessä puolitetaan

Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta/mittari
Jätehuoltomääräyksissä mahdollistetaan laajasti vapaaehtoinen liittyminen kunnan järjestämään erilliskerättävien jätteiden kiinteistöittäiseen kuljetukseen	Jätehuoltolautakunta	Kunnan järjestämän erilliskeräyksen alueellinen kattavuus kunnan jätehuoltomääräyksissä
Selvitetään yhdessä tuottajien kanssa mahdollisuuksia ottaa käyttöön muovijätteiden yhteiskeräysmalleja, jossa pakkausjätteitä ja muuta muovijätettä kerätään yhdessä (vrt. metallijätteet)	LSJH, kunnat	Selvitys tehty Yhteiskeräystä kokeiltu/otettu käyttöön
Kierrätettävien jätteiden erilliskeräystä tuetaan kannustavilla jätemaksuilla siten, että kierrätys on aina energiahyödyntämistä edullisempaa.	Jätehuoltolautakunta, LSJH	Kierrätettävien jätteiden jätemaksujen subvention osuus kustannuksista jätelajeittain
Kannustetaan biojätteen omatoimiseen kompostointiin ja kimppakompostointiin erityisesti haja-asutusalueilla tarjoamalla kompostointiin liittyvää neuvontaa ja tiedotusta.	LSJH	Kompostoivien kiinteistöjen määrä Kimppakompostoinnin määrä
Kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöt liitetään vapaaehtoiseen erilliskerättävien jätteiden kiinteistöittäiseen kuljetukseen, mikäli erilliskeräysvelvoitetta ei ole ja kunnan palvelu on saatavilla.	Kunnat	Kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöjen kuuluminen erilliskerättävien jätteiden kiinteistöittäiseen kuljetukseen, osuus kaikista kiinteistöistä

Tavoite 4

Jätteen keräys ja kuljetus järjestetään logistisesti tehokkaasti ja aiheuttaen mahdollisimman vähän haitallisia ympäristövaikutuksia

Lähtötilanne vuonna 2022

Jätteiden erilliskeräysvaatimukset ja kierrätystavoitteet tiukentuvat ja erilliskerättävien jätteiden kiinteistöittäinen kuljetus lisääntyy.

Tuottajien ylläpitämä pakkausjätteiden aluekeräysverkosto supistuu.

Suuri osa kierrätyskelpoisesta jätteestä päätyy edelleen polttokelpoisen jätteen mukana energiahyödyntämiseen.

Tavoite 4. Jätteen keräys ja kuljetus järjestetään logistisesti tehokkaasti ja aiheuttaen mahdollisimman vähän haitallisia ympäristövaikutuksia

Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta/mittari
Kunnan jätteenkuljetusurakat suunnitellaan ja toteutetaan tehokkaasti kuntarajojen rajoittamatta suunnittelua.	LSJH	Kuljetukset suunniteltu ilman kuntarajojen asettamia rajoituksia
Kuljetusten ja astiatyhjennysten tehokkuutta seurataan ja asiakkaita ohjataan tehokkuuden kannalta sopivimpien astioiden ja tyhjennysvälien käyttöön.	LSJH	Jäteastioiden täyttöasteet tyhjennettäessä
Jätteenkuljetuksissa käytetään vähä- tai nollapäästöisiä ajoneuvoja.	LSJH	Vähä- tai nollapäästöisten urakoiden osuus uusista urakoista
Pilotoidaan erottelevaa lietteenkuljetuskalustoa ja otetaan toimivaa tekniikkaa käyttöön.	LSJH	Pilotti toteutettu / ei toteutettu Uuden kuljetuskaluston käytön määrä uusissa lieteurakoissa
Pilotoidaan ja otetaan käyttöön lokeroastiajärjestelmiä, kun niiden käytöllä voidaan tehostaa jätteiden keräystä. Tehdään elinkaariselvitykset monilokerokeräyksen tehokkuudesta	LSJH, jätehuoltolautakunta	Käytössä olevien lokerokeräysten määrä ja niiden käyttöönottamiseksi tehdyt elinkaariselvitykset
Kaavoituksella edistetään korttelikeräysjärjestelmien käyttöönottoa varaamalla sille tarvittavat tilat ja antamalla tarvittavat kaavamääräykset.	Kunnat	Kaavoitettujen korttelikeräysalueiden määrä Korttelikeräyksen mahdollisuus arvioitu kaavoituksessa asuinalueilla
Kiertotalouden ja jätehuollon aluetarpeet otetaan huomioon kaavoituksessa, jotta uudelleenkäyttö, kierrätys ja muu hyödyntäminen on mahdollista riittävän lähellä asukkaita. Otetaan LSJH mukaan kaavojen suunnitteluun mahdollisimman aikaisessa vaiheessa kaavaprosessia.	Kunnat, LSJH	LSJH:lle on varattu mahdollisuus osallistua kaavoitusprosessiin. Jätehuollon aluetarpeiden arvioiminen ja huomioiminen kaavoituksessa
Kunnallisilla määräyksillä ohjataan kiinteistöittäiseen kuljetukseen kuuluvien kiinteistöjen jäteastioiden ja lietesäiliöiden sijoittamista vain sellaisiin paikkoihin, joista ne voidaan käydä tyhjentämässä normaalissa käytössä olevilla jäte- ja lieteajoneuvoilla ilman aluskuljetuksia.	Kunnat, jätehuoltolautakunta	Jäte- ja lietesäiliöiden saavutettavuuden huomioiminen kunnallisissa määräyksissä

Tavoite 5

Jätteiden vastaanotto- palveluiden saavutettavuutta parannetaan

Lähtötilanne vuonna 2022

LSJH:n on jätelain ja osakassopimuksensa mukaisesti järjestettävä kunnan vastuulle kuuluvan jätteen vastaanotto siten, että käytettävissä on riittävästi vaarallisen jätteen ja muun jätteen alueellisia vastaanottopaikkoja ja vastaanottopaikat ovat vaivattomasti jätteen tuottajien saavutettavissa.

Lounais-Suomen alueella on 13 lajitteluasemaa sekä liikkuvia jätekeräyksiä ja pop up -lajitteluasemia kauempana lajitteluasemista asuville. Kaikissa otetaan vastaan vaarallisia jätteitä.

Saaristossa järjestetään romun- ja veneiden keräyskampanjoita

Poistotekstiilikeräysverkosto on jo käytössä (mm. lajitteluasemat ja liikkuvat jätekeräykset).

Lääkejätteiden vastaanotto järjestetty yhteistyössä apteekkien kanssa.

Tavoite 5. Jätteiden vastaanottopalveluiden saavutettavuutta parannetaan

Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta/mittari
Lajitteluasemien aukioloajat ja niiden palveluiden saavutettavuus optimoidaan.	LSJH	Aukioloaikojen optimointi tehty eri asiakasryhmien palvelutarpeet huomioiden Asiakastytyväisyyskysely
Liikkuvien vastaanottopalveluiden järjestämisessä huomioidaan haja-asutusalueen asukkaiden lisäksi myös taajamien keskustoissa asuvat autottomat jätehuollon asiakkaat.	LSJH	Kävijämäärä, keräysten lukumäärä
Kartoitetaan mahdollisuudet itsepalveluperiaatteella toimivien lajitteluasemien käyttöön erityisesti haja-asutusalueilla ja saaristossa	LSJH	Kartoitus tehty Toteutusvaiheessa pisteiden määrä, käyttäjämäärä
LSJH:n ylläpitämiä alueellisia kierrätyspisteitä kehitetään siten, että niissä otetaan vastaan kaikkia erilliskerättäviä pakkausjätteitä sekä pienmetallijätteitä.	LSJH	Uusittujen kierrätyspisteiden osuus, kerätyn jätteen määrä ja laatu Keräyspaikka kohtuullisesti saavutettavalla etäisyydellä alueen erityispiirteet huomioiden
Vaikutetaan Rinki-ekopisteverkoston kehittämiseen ja pisteiden laatutasoon yhteistyössä eri tahojen kesken.	LSJH, kunnat, jätehuoltolautakunta	LSJH:n asukaskysely

Tavoite 6

Taksapolitiikassa tavoitteena on maksujen kattavuus ja tasapuolisuus sekä ohjaus etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon

Lähtötilanne vuonna 2022

Jätehuollon järjestämisen kustannukset on katettava aiheuttamisperiaatteen mukaan määräytyvillä kunnan jätemaksuilla, joiden tulee olla palvelutasoon nähden tasapuolisia ja kohtuullisia niin, ettei mm. eri asiakasryhmiä tai eri alueita aseteta perusteettomasti poikkeavaan asemaan.

Jätemaksun tulee kannustaa jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseen sekä jätteen etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon.

Lounais-Suomen eri alueilla on käytössä toisistaan poikkeavia jätemaksuja samasta palvelusta.

Jätehuollon perusmaksutulot eivät nykyisellään kata palveluiden tuottamisen kustannuksia vaan osa palveluista rahoitetaan polttokelpoisten jätteen käsittelymaksulla.

Tavoite 6. Taksapolitiikassa tavoitteena on maksujen kattavuus ja tasapuolisuus sekä ohjaus etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon

Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta/mittari
Jätehuollon perusmaksu on täyskatteellinen, jotta perusmaksutuloilla järjestettävien kiinteiden palveluiden ja toimintojen kustannuksen voidaan kattaa syntyvän jätteen määrästä riippumatta.	Jätehuoltolautakunta, LSJH	Perusmaksupalveluiden kustannukset vs. tuotot
Jäteastioiden tyhjennyksistä perittävät käsittely- ja kuljetusmaksut ovat kuntarajoista riippumatta samat. Noutoalueen poikkeukselliset kuljetusolosuhteet voidaan huomioida maksujen vyöhykkeisyydellä.	Jätehuoltolautakunta, LSJH	Otettu käyttöön taksa, jossa samasta palvelusta peritään koko alueella sama maksu
Käytetään ohjaavia jätemaksuja, joilla kannustetaan tehokkaaseen jätteiden lajitteluun ja kierrätykseen.	Jätehuoltolautakunta, LSJH	Ohjaavien jätemaksujen osuus ja subvention määrä jätelajeittain
Otetaan käyttöön palvelu, jossa kiinteistönhaltija voi seurata kiinteistöllä syntyvän jätteen määrää ja sen vaikutusta jätemaksuihinsa. Pilotoidaan ja otetaan käyttöön käyttökelpoisia ratkaisuja, joissa jätemaksut voidaan määrätä kuljetukseen luovutettavan jätteen määrän perusteella (Pay as you throw, PAYT).	LSJH	Palvelu otettu käyttöön. Palvelun käyttäjämäärien seuranta Toteutuneet pilotit ja käyttöön otetut ratkaisut
Määritellään kuntien järjestämän jätehuollon palvelutasotavoitteet. Kuvataan palveluiden rahoituksen periaatteet ja palvelutason vaikutukset kuntalaisilta perittäviin jätemaksuihin.	Kunnat, LSJH, jätehuoltolautakunta	Palvelutasotavoitteet ja suunnitelma niiden toteuttamiseksi on määritelty

Seuranta

Jätehuolto-ohjelman seuranta koordinoi Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta. Ohjelman vastuutahoilta kerätään vuosittain seuranta varten tarpeellisia tietoja ohjelmaan kirjattujen toimenpiteiden toteuttamisesta ja niistä koostetaan yhteenveto, josta raportoidaan kuntiin ja LSJH:lle. Kattavampi yhteenveto tehdään ohjelmakauden puolivälissä vuoden 2025 jälkeen sekä ohjelmakauden loputtua.

Jätehuoltolautakunnan apuna ohjelman tavoitteiden toteutumisen seurannassa toimii seurantaryhmä, jossa on edustettuina kaikki ohjelman vastuutahot. Seurantaryhmään kutsutaan kuntaedustajiksi jätehuollon omistajaohjauksesta vastaavia henkilöitä, jotta omistajien tuki ohjelman tavoitteiden toteutumiseksi olisi läsnä koko ohjelmakauden.

Ohjelman hyväksyminen ja voimaantulo

Vastuutaho	Toimielin	Päätös (§/pvä)
Auran kunta		
Kaarinan kaupunki		
Kemiönsaaren kunta		
Liedon kaupunki		
Marttilan kunta		
Maskun kunta		
Mynämäen kunta		
Naantalin kaupunki		
Nousiaisten kunta		
Paraisten kaupunki		
Paimion kaupunki		
Pöytyän kunta		
Raision kaupunki		
Ruskon kunta		
Salon kaupunki		
Sauvon kunta		
Turun kaupunki		
Uudenkaupungin kaupunki		
Lounais-Suomen Jätehuolto Oy		
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta		9 § / 9.3.2023

Kohti kiertotaloutta

Lounais-Suomen jätehuolto-ohjelma 2023–2028

Taustaraportti

1. Johdanto

Lounais-Suomen jätehuolto-ohjelma on Lounais-Suomen jätehuollon yhteistoiminta-alueen kuntien yhteinen näkemys siitä, miten seudun jätehuoltoa kehitetään seuraavan ohjelmakauden aikana vuosina 2023–2028. Kuntien hoitaessa jätehuollon palvelu- ja viranomaistehtäviä yhdessä, tarvitaan yhteistä poliittista näkemystä yhteisesti toteutettavan jätehuollon visioista, päämääristä, tavoitetilasta sekä sitoutumista yhteisesti hyväksyttyjen toimenpiteiden toteuttamiseen.

Ohjelmassa hyväksytyt suuntaviivat ohjaavat kuntavastuullisen jätehuollon toimijoiden päätöksentekoa ja kuntalaisille järjestettävän jätehuollon palvelutason määrittelyä. Lisäksi ne ohjaavat yhteistoiminta-alueen kuntia, joilla on julkisina toimijoina erityinen velvollisuus toteuttaa omissa toiminnoissaan jätelain mukaista etusijajärjestystä ja edistää omalta osaltaan siirtymistä kiertotalouteen.

2. Etusijajärjestys ja kiertotalous keskeisinä jätehuoltoa ohjaavina periaatteina

Suomen jätelainsäädännön ja jätepolitiikan tavoitteina on edistää kiertotaloutta ja luonnonvarojen käytön kestävyyttä, vähentää jätteen määrää ja haitallisuutta, ehkäistä jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle, varmistaa toimiva jätehuolto sekä ehkäistä roskaantumista.

Keskeisenä jätehuoltopolitiikkaa ohjaavana periaatteena on myös jätelakiin kirjattu yleinen velvollisuus noudattaa kaikessa toiminnassa etusijajärjestystä, jonka mukaan:

- Ensisijaisesti pyrittävä välttämään jätteen syntymistä.
- Jos jätettä syntyy, on se valmistettava uudelleenkäyttöä varten.
- Ellei uudelleenkäyttö ole mahdollista, on jäte ensisijaisesti kierrätettävä aineena ja toissijaisesti hyödynnettävä energiana.
- Kaatopaikoille jäte voidaan sijoittaa vain, jos sen hyödyntäminen ei ole teknisesti tai taloudellisesti mahdollista.

Jätelain tavoitteeksi kirjattu kiertotalouden edistäminen merkitsee uutta talouden toimintatapaa, jossa materiaaleja hyödynnetään tehokkaasti ja kestävästi ja ne pysyvät kierrossa pitkään. Kiertotaloudessa ei tavoitteena ole jatkuva ja lisääntyvä uusien tavaroiden tuottaminen ja kuluttaminen, vaan kulutus perustuu omistamisen sijaan palveluiden käyttämiseen: jakamiseen, vuokraamiseen ja kierrättämiseen. Siinä materiaaleihin sitoutunut arvo säilyy mahdollisimman pitkään yhteiskunnassa. Kiertotaloudessa talouskasvu ei ole riippuvainen luonnonvarojen kulutuksesta (Lähde: Sitra). Siirtymä kiertotalouteen ei toteudu pelkästään jätehuollon keinoin vaan se edellyttää kokonaisvaltaista muutosta sekä yhteiskunnan päätöksenteossa että julkisten toimijoiden, yritysten ja kotitalouksien toiminnoissa.

Tehtävää etusijajärjestyksen toteuttamisessa ja kiertotalouden edistämisessä on paljon. Valtioneuvoston periaatepäätöksessä kiertotalouden strategisesta ohjelmasta (30.3.2021) todetaan, että Suomi on edelleen kaukana kiertotalouden tavoitteista ja mm. ylikulutus on tunnistettu keskeiseksi haasteeksi. Vaikka resurssitehokkuutta onkin viime vuosikymmeninä parannettu, on kotimainen materiaalikulutuksemme ja myös syntyvän yhdyskuntajätteen määrä henkeä kohden Euroopan suurinta.

3. Kuntavastuullisen jätehuollon toimijat ja ohjelman vastuutahot

Jätelain mukaisesti kunnan tehtävänä on järjestää asumisessa syntyvän jätteen, kuntien hallinto- ja palvelutoiminnoissa syntyvän yhdyskuntajätteen sekä muun kunnan vastuulle kuuluvan yhdyskuntajätteen jätehuolto. Tämän hoitamiseen liittyvät jätehuollon lakisääteliset tehtävät on jaettu kahteen osaan:

- **Palvelutehtävät**, kuten esim. jätteiden kuljetus, vastaanotto, hyödyntäminen ja käsittely sekä jätehuollon neuvonta ja valistus.
- **Viranomaistehtävät**, kuten esim. jätetaksasta ja maksuista päättäminen sekä jätehuoltomääräysten antaminen.

Lounais-Suomen alueella kunnan vastuulle kuuluvat jätehuollon palvelutehtävät järjestää yhteistoiminta-alueen osakaskuntien omistama Lounais-Suomen Jätehuolto Oy (LSJH). Osakaskuntien yhteisenä jätehuoltoviranomaisena on samalla toimialueella toimiva Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta. LSJH:n ja jätehuoltolautakunnan vastuulle on tässä ohjelmassa osoitettu toimenpiteitä, joiden toteuttaminen liittyy olennaisesti kuntavastuullisen jätehuollon palvelu- ja viranomaistehtävien järjestämiseen. Jätehuoltolautakunnan valmistelutyön apuna toimiva jätehuollon toimikunta voi osaltaan auttaa ohjelman toteuttamisessa ja seurannassa välittämällä ohjelman toteuttamiseen ja seurantaan liittyvää tietoa kuntien, LSJH:n ja lautakunnan välillä.

Lounais-Suomen jätehuollon yhteistoiminta-alueen osakaskunnat ovat vastuussa omistamansa LSJH:n omistajaohjauksesta ja siitä, että yhtiölle siirretyt jätehuollon palvelutehtävät tulevat hoidetuiksi jätelain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti. Yhtiön osakassopimuksen mukaisesti osakaskunnilla on myös velvollisuus myötävaikuttaa omassa toiminnassaan LSJH:n toimintaan siten, että se pystyy tarjoamaan palveluja kohtuulliseen hintaan. Osana hyväksymäänsä jätehuolto-ohjelmaa osakaskunnat voivat määritellä lainsäädännön puitteissa suuntaviivoja ja tavoitteita vastuulleen kuuluvien jätehuollon palvelutehtävien palvelutasolle.

Jätehuolto-ohjelma ei kuitenkaan rajoitu pelkästään kuntavastuullisen jätehuollon järjestämiseen vaan merkittävä osa siinä asetetuista tavoitteista ja toimenpiteistä liittyy suoraan osakaskuntien

omiin toimintoihin ja päätöksentekoon. Julkisina toimijoina sekä merkittävänä ostovoiman käyttäjänä kunnilla on erityinen vastuu ja mahdollisuudet tehdä ratkaisuja, jotka tukevat etusijajärjestyksen toteuttamista ja kiertotalouden tavoitteita sekä luovat markkinoita energia- ja materiaalihokkaille ratkaisuille. Jätelain mukaan kuntien on julkisina toimijoina mahdollisuuksien mukaan käytettävä kestäviä, korjattavia, uudelleenkäytettäviä, kierrätettäviä ja kierrätetyistä raaka-aineista valmistettuja tuotteita sekä palveluita, joissa syntyy mahdollisimman vähän ja mahdollisimman haitatonta jätettä. Säännös ohjaa julkisoikeudellisten toimijoiden perustoiminnan suunnittelua ja erityisesti palvelu- ja tavarahankintoja. Kunnilta on myös perusteltua edellyttää veturina toimimista ja esimerkin näyttämistä asukkailleen, joiden toimintatavoista ja valinnoista ohjelman tavoitteiden toteutuminen suurelta osin riippuu.

Ohjelman toimenpiteillä kuntalaisille jaetaan neuvontaa ja valistusta sekä suunnitellaan ja järjestetään jätehuoltopalveluita, joiden avulla heidän on mahdollista tehdä entistä parempia valintoja seudullisten ja valtakunnallisten jätehuoltopoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

4. Ohjelman valmistelu

Lounais-Suomen jätehuollon yhteistoiminta-alueella jätehuolto-ohjelman valmistelu on annettu Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan tehtäväksi. Ohjelman valmistelun ohjaamista varten perustettiin ohjausryhmä, jonka työhön ovat vuosina 2021-2022 osallistuneet:

- Katja Holttinen, Mynämäen kunta
- Mika Mannervesi, Salon kaupunki
- Reima Ojala, Naantalın kaupunki
- Sinikka Koponen-Laiho, Paimion kaupunki
- Hanna Salmenperä, Suomen ympäristökeskus
- Anni Lahtela, Valonia
- Aleksis Klap, Varsinais-Suomen liitto
- Saila Porthen, Varsinais-Suomen ELY-keskus
- Paavo Tertsunen, Varsinais-Suomen ELY-keskus
- Jaana Turpeinen, Lounais-Suomen Jätehuolto Oy
- Leena Salmelainen, Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta
- Pirjo Rinne, Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta
- Veli-Matti Suhonen, Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Uuden ohjelman valmistelu aloitettiin lokakuussa 2021 Mihin suuntaan jätehuoltoa kehitetään

Lounais-Suomessa? -aloitusseminaarissa, johon kutsuttiin laajasti osakaskuntien luottamushenkilöitä ja henkilökuntaa sekä LSJH:n henkilöstöä.

Alkuvuodesta 2022 työtä jatkettiin kuntien asukkaille ja työntekijöille suunnatuilla kyselyillä, joilla kartoitettiin näkemyksiä mm. jätehuoltopalveluiden kehittamisestä, jätteen määrän vähentämisestä ja kierrätyksen tehostamisesta. Kyselyiden tuloksia käytettiin pohjatietoina keväällä 2022 järjestetyssä neljän teemaryhmän työpajakokouksissa, jossa ideoitiin jätealan asiantuntijoiden kanssa ehdotuksia ohjelman tavoitteiksi ja toimenpiteiksi. Teemaryhmissä oli edustajia kuntien ja LSJH:n lisäksi mm. Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta, Valoniasta, Motivasta, Kiinteistöliitosta, Suomen Omakotiliitosta, Turun ammattikorkeakoulusta, Rinki Oy:stä sekä jätealan yrityksistä.

Teemaryhmätyöskentelyn tuloksena syntyneitä ehdotuksia ja ideoita työstettiin lopuksi vielä toukokuussa 2022 Jätehuollon tulevaisuudennäkymät -seminaarissa, johon osallistui ohjelmatyöhön sen aiemmissa vaiheissa osallistuneista henkilöistä ja jätehuollon kuntatoimijoiden edustajia.

Edellä esitettyjen valmisteluvaiheiden ja niissä kerättyjen tietojen pohjalta laadittiin jätehuoltolautakunnan viranhaltijoiden työnä luonnos ohjelman tavoitteiksi ja toimenpiteiksi.

Ohjelmaluonnoksesta pyydettiin valmisteluvaiheessa mm. kuntien ja LSJH lausunnot. Lisäksi alueen asukkaille ja muille halukkaille varattiin mahdollisuus esittää luonnoksesta oma mielipiteensä.

5. Ohjelman visio, tavoitteet ja toimenpiteet

”Alueen asukkaat, kunnat ja jätehuoltotoimijat toteuttavat yhteistyöllä onnistuneita ja kestäviä toimia jätteen määrän vähentämiseksi. Monipuoliset kunnalliset jätehuoltopalvelut on toteutettu ympäristön edut ja kiertotalouden periaatteet huomioiden.”

Visio perustuu jätelain etusijajärjestyksen ensisijaiseen tavoitteeseen ja on varsin kunnianhimoinen, sillä yhdyskuntajätteen kokonaismäärä on Suomessa kasvanut jo vuosien ajan ja oli vuonna 2020 noussut noin 30 % vuoden

2010 tasosta. Onnistuminen ja tunnettuus voisi parhaimmillaan johtaa myönteiseen kierteseen, jossa yhä useammat haluavat olla osallisena. Onnistuminen edellyttää kaikkien jätehuollon osapuolten yhteistyötä ja sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin.

Jätehuolto on ihmisten ja muun ympäristön suojelua jätteiden ja jätehuoltopalveluiden aiheuttamilta haitallisilta vaikutuksilta. Koska myös jätehuoltopalveluiden järjestäminen ja ylläpito kuormittaa ympäristöä, on palveluiden järjestämisessä pyrittävä riittävän palvelutason lisäksi varmistamaan mm. uusia menetelmiä kokeilemalla ja käyttämällä, että palveluiden tuottamisen haitalliset ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman vähäisiä eivätkä mitätöi niillä saavutettuja ympäristöhyötyjä.

6. Seuranta

Jätehuolto-ohjelman seurantaa koordinoi Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta. Ohjelman vastuutahoilta kerätään vuosittain seurantaa varten tarpeellisia tietoja ohjelmaan kirjattujen toimenpiteiden toteuttamisesta ja niistä koostetaan yhteenveto, josta raportoidaan kuntiin ja LSJH:lle. Kattavampi yhteenveto tehdään ohjelmakauden puolivälissä vuoden 2025 jälkeen sekä ohjelmakauden loputtua.

Jätehuoltolautakunnan seurannan avuksi perustetaan ohjelman seurantaryhmä, jossa on edustettuina kaikki ohjelman vastuutahot. Seurantaryhmässä on tarpeen olla mukana jätehuollon omistajaohjauksesta vastaavia henkilöitä kunnissa, jotta omistajien tuki ohjelman tavoitteiden toteutumiseksi olisi läsnä koko ohjelmakauden.

1

Alkusanat

Liikenneturvallisuuksuustyö on osa kuntien ja hyvinvointialueiden lakisääteistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä. Kunnan tehtävänä on tarjota asukkaalleen edellytykset tehdä vastuullisia ja turvallisia liikkumisvalintoja.

Kunnan työkalupakki liikenneturvallisuuksuustyössä on erittäin laaja-alainen ja se kattaa kaikki liikenneturvallisuuksuustyön osa-alueet. Työnantajana kunnat huolehtivat työntekijöidensä hyvinvoinnista ja turvallisuudesta, kuten fiksuista valinnoista työmatkoilla sekä ammatillisesta osaamisesta liikenneturvallisuuksuustyössä.

Kuntien tukena liikenneturvallisuuksuustyössä ovat alueelliset ja valtakunnalliset viranomaiset (Liikenneturva, ELY, poliisi ja pelastuslaitos) sekä useat kolmannen sektorin toimijat.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen alueella on tavoitteena, että jokaisella kunnalla on ajantasainen suunnitelma liikenneturvallisuuksuuden parantamiseksi ja liikenneturvallisuuksuustyön kehittämiseksi.

Liikenneturvallisuuksuussuunnitelmien käytännön toteutuksesta, toimenpiteiden koordinoimisesta ja seurannasta vastaavat kuntien poikkihallinnolliset liikenneturvallisuuksuustyöryhmät sekä kuntien tukena toimivat liikenneturvallisuuksukoordinaattorit.

Marttilan kunnan liikenneturvallisuuksuussuunnitelma on laadittu osana Loimaan seutukunnallista hanketta. Suunnitelmassa on kuvattu ne toimenpiteet, jotka luovat edellytykset liikenneturvallisuuksustilanteen jatkuvalle paranemiselle kohti kansallisia tavoitteita sekä kunnan liikenneturvallisuuksuustyön tason nostamiselle.

Suunnittelutyön pääpaino on ollut lähivuosisissa ja mahdollisimman konkreettisisissa, kustannustehokkaissa ja realistisissa toimenpiteiden määrittelyssä. Toimenpiteiden suunnittelua tehtiin Marttilan kunnan liikenneturvallisuuksuustyöryhmän tukemana sekä erillisissä teknisissä työpalaverissa. Konsulttina työstä vastasi Ramboll Finland Oy.

3/2022-6/2022
Nykytila ja lähtökohdat

8/2022-9/2022
Visio, tavoitteet ja painotukset

8/2022-9/2022
Suunnittelukehikon valinta

8/2022-2/2023
Toimenpiteiden suunnittelu

1-2/2023
Vaikuttavuus ja seuranta

11/2022-3/2023
Loppuraportointi

Kuva: Suunnitelmahankkeen aikataulu ja työvaiheita

2

Yhteenvetoraportin sisältö

Erikseen raportoitu liiteaineisto

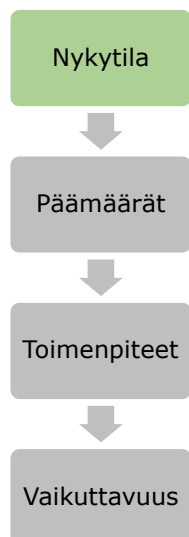
Suunnitelman liitteet

- A. Liikenneturvallisuustyön kehittämisen tukimateriaali
- B. Liikenneympäristön parantamisen toimenpidekartat ja -taulukot

Nykytilan liitteet

- C. Onnettomuusanalyysit
- D. Koetut ongelmat
- E. Liikenneturvallisuustyön nykytila
- F. Nykytilakartat

3

NYKYTILA

- ☐ Liikenneturvallisuustilanne
- ☐ Koettu turvallisuus
- ☐ Liikenneturvallisuustyön nykytila

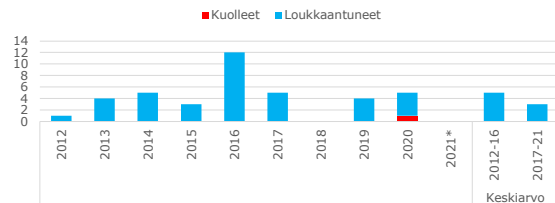
4

Liikenneturvallisuuustilanne Marttilassa

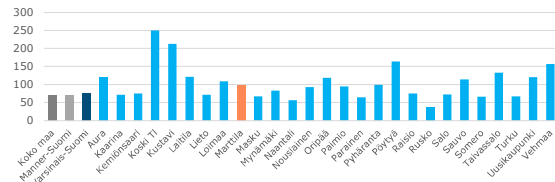
Huom! Laajemmat tarkastelut on esitetty liitteessä C.

- o Marttilan kunnan alueen tieliikenteessä tapahtuu vuosittain keskimäärin kaksi henkilövahinko-onnettomuutta ja viisi omaisuusvahinko-onnettomuutta. Viimeisen kymmenen vuoden aikana alueen tieliikenteessä on menehtynyt yksi ihminen.
- o Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä asukaslukuun suhteutettuna on Marttilassa korkeampi kuin maakunnassa ja maassa keskimäärin.
- o Viime vuosien henkilövahinko-onnettomuuksista kaikki ovat tapahtuneet taajama-alueen ulkopuolella. Valtatien 10 osuus henkilövahinko-onnettomuuksista on peräti 64 % ja seutu- ja yhdysteiden 36 %.
- o Henkilövahinko-onnettomuuksien yleisimmät onnettomuusluokat ovat yksittäisonnettomuudet (45 %) sekä ohitus- ja kohtaamisonnettomuudet (36 %).
- o Maanteiden onnettomuusriski kokonaisuutena on Marttilan alueella alhaisempi kuin maakunnassa keskimäärin. Pääteiden onnettomuusriski on sen sijaan hieman keskiarvoa korkeampi.
- o Ikäryhmittäin tarkasteltuna korkein onnettomuusriski on 18-20-vuotiailla nuorilla. Nuorten liikenneturvallisuuustilanne on koko-naisuutena kuitenkin Marttilassa parempi kuin muualla seudulla.
- o Kulkutavoittain tarkasteltuna havaittiin, että viimeisen viiden vuoden aikana Marttilassa ei ole kirjattu yhtään jalankulkijan, pyöräilijän, mopoiijan tai moottoripyöräilijän henkilövahinkoa. Onnettomuudet ovat tapahtuneet henkilöautolla tai muilla kulkuneuvoilla liikkuneille.

Tieliikenteessä kuolleet ja loukkaantuneet Marttilassa

Tieliikenteen henkilövahinko-onnettomuuksien määrä 100 000 asukasta kohden (keskiarvo 2017-2021)

Onnettomuusriski eri ikäryhmissä eri alueilla

Aluevertailu

	Koko maa	Varsinais-Suomi	Loimaan seutu (N=300)
0-5	12	12	22
6-9	29	36	13
10-14	66	62	82
15-17	385	477	793
18-20	258	279	494
21-24	150	158	507
25-34	102	114	252
35-44	86	94	171
45-54	84	83	137
55-64	74	81	176
65-74	61	63	102
75+	67	67	114

Henkilövahinkoa/vuosi/ikäryhmän 100 000 asukasta

Kuntavertailu

	Koko maa	Varsinais-Suomi	Aura (N=30)	Koski TT (N=43)	Loimaa (N=116)	Marttila (N=14)	Oripää (N=8)	Pöytä (N=89)
0-5	12	12	0	0	0	0	0	78
6-9	29	36	0	0	33	0	0	0
10-14	66	62	73	0	120	0	0	75
15-17	385	477	518	2740	663	0	344	919
18-20	258	279	185	1511	379	781	472	525
21-24	150	158	570	1038	335	0	541	822
25-34	102	114	329	118	202	590	164	275
35-44	86	94	171	483	116	0	130	240
45-54	84	83	231	148	87	240	123	153
55-64	74	81	116	341	149	140	110	230
65-74	61	63	0	490	70	65	106	103
75+	67	67	0	51	147	82	0	131

15-24-vuotiaiden osuus henkilövahingoista

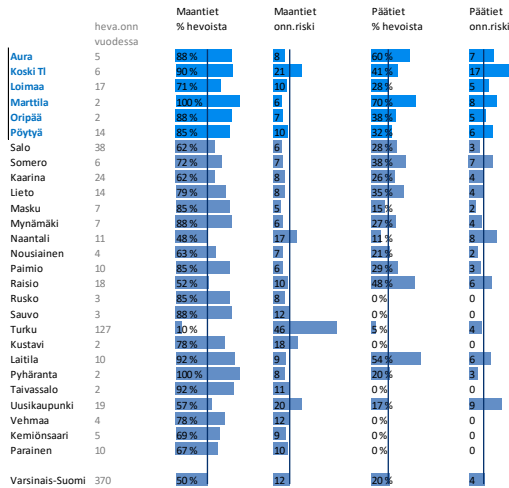
30%	32%	31%	30%	32%	27%	42%	29%	14%	38%	33%
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

	Jalankulkija	Polkupyörä	Mopo tai moottoripyörä	Henkilö- tai pakettiauto	Muu
0-5	0	0	0	22	0
6-9	0	13	0	0	0
10-14	10	20	10	10	31
15-17	0	69	259	224	241
18-20	0	0	41	432	21
21-24	0	0	42	443	21
25-34	0	0	6	233	13
35-44	0	0	20	136	15
45-54	0	0	20	88	29
55-64	0	8	29	106	33
65-74	0	0	24	79	0
75+	9	19	5	81	0

Riskin jakauma ikäryhmittäin ja kulkutavoittain Loimaan seudulla, N=300 henkilövahinkoa

Lähde: Tilastokeskus, keskiarvo 2017-2021, vuosi 2021 ennakkotieto

Maanteiden onnettomuudet ja onnettomuusriski

Lähde: Tilastokeskus, Väyläviraston onnettomuusrekisteri, keskiarvo 2017-2021

- **Loimaan seudulla tapahtuneista tieliikenteen onnettomuuksista merkittävä osa (81 %) tapahtuu maanteillä** (keskiarvo 2017–2021). Maanteiden onnettomuusriski on korkein Kosken Tl. Kunnan alueella.
- **Pääteiden osuus kuntien tieliikenneonnettomuuksista on koko seudulla 37 %.** Auran ja Marttilan kunnan alueella reilusti yli puolet onnettomuuksista on tapahtunut valta- tai kantateilla. Pääteiden onnettomuusriski on korkein Kosken Tl, Marttilan ja Auran kuntien alueella.
- Myös maanteiden liikenneturvallisuusongelmat ovat suurimmaksi osaksi seurausta ihmisten toiminnasta liikenteessä (mm. ylinopeudet, päihteet ja muu riskikäyttäytyminen) eivätkä siten ratkea yksin infrastruktuuriin kohdistuvilla toimilla.
- **Kuntien kokonaisvaltaisella liikenneturvallisuustyöllä vaikutetaan kuntalaisten tietoihin, taitoihin ja asenteisiin ja siten myös maanteiden turvallisuustilanteeseen.**

Kuva: Henkilövahinkoihin johtaneiden tieliikenneonnettomuuksien määrä (keskiarvo 2017-2021) kunnittain, maanteiden osuus onnettomuuksista (kaikki maantiet ja erikseen päätiet = valta- ja kantatiet) sekä maanteiden ja pääteiden onnettomuusriski eli henkilövahinko-onnettomuuksien määrä suhteessa vuosittaiseen liikennesuoritteeseen (100 miljoonaa ajoneuvokilometriä vuodessa).

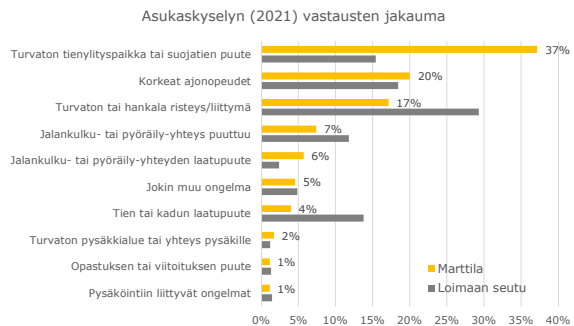
Koettu liikenneturvallisuus Marttilassa

Huom! Laajemmat tarkastelut on esitetty liitteessä D.

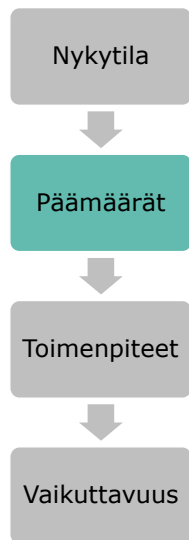
- o Marttilan kunnan osalta asukaskysely tuotti kartalle 205 vastausta, joista 175 kpl liittyi vaaranpaikkoihin tai muihin ongelmiin. Ongelmakohteista 72 % sijaitsi taajama-alueella.
- o Onnettomuuksiin tai läheltä piti -tilanteisiin liittyen saatiin 30 vastausta. Näistä 67 % oli tapahtunut moottoriajoneuvolla, 27 % jalan ja 7 % pyörällä liikuttaessa.
- o Marttilan kunnan alueella huolta kyselyyn vastanneissa herättävät erityisesti turvattomat tienlytyspaikat (27 %) ja korkeat ajonopeudet (22 %).
- o Turvattomat tienlytyspaikat korostuvat Marttilassa selvästi enemmän kuin seudulla keskimäärin. Myös ajonopeuksiin liittyvät haasteet korostuvat seudun keskiarvoa enemmän.

Kyselyssä eniten palautetta keräsivät seuraavat kohteet:

- o Mt 2264 (Härkätie), Postitien kohdan suojatie; turvaton suojatie (lapsia, huonot näkemät)
- o Mt 2264 (Härkätie)/Lammiontie liittymä; suojatien puute, hidasteen puute, turvaton risteys (ylinopeudet, huonot näkemät)
- o Vt 10 (Hämeentie)/Mt 12309 (Marttilantie)/Tiipiläntie liittymä, turvaton risteys (kääntymiskaistojen puute, ylinopeudet, huonot näkemät)
- o Mt 12309 (Marttilantie) / Metsä-Marttilantie / Metsäniityntie liittymä; turvaton suojatie (lapsia, ylinopeudet, hidasteen puute)

- o Mt 2264 (Härkätie)/Nahkurintie liittymä; suojatien puute (lapsia)
- o Mt 2264 (Härkätie), Myllypellontien kohdan suojatie; turvaton suojatie (huonot näkemät, vanhaikoti)
- o Metsäniityntie / Metsärinne / Kenttätie liittymä; turvaton risteys (lapsia, epäselvät reitit)
- o Mt 2264 (Härkätie), väli Lammiontie – Sepäntie; huonokuntoinen jalankulku- ja pyöräilyväylä

PÄÄMÄÄRÄT

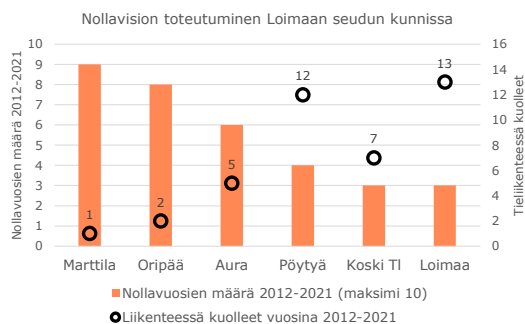
- Liikenneturvallisuusvisio
- Tavoitteet ja painopisteet
- Viiden tähden kunta -kehittämislinjaukset

11

Kohti liikenneturvallisuuden nollavisioita!

Suomi on sitoutunut muiden EU-maiden kanssa tavoittelemaan tieliikennekuolemien ja vakavien loukkaantumisten vähentämistä puolella vuoden 2020 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Nollavision eli siihen, että kenenkään ei tarvitse kuolla tai vakavasti loukkaantua tieliikenteessä, pyritään vuoteen 2050 mennessä. Marttilan kunta on saavuttanut tieliikenteen kuolemien osalta nollavision peräti yhdeksänä vuotena viimeisen kymmenen vuoden aikana.

Liikenneturvallisuusvisio velvoittaa sekä yhteiskuntaa että liikkujaa itseään. **Yhteiskunnan tehtävänä on luoda edellytykset turvallisille ja vastuullisille valinnoille liikenteessä sekä valvoa yhteisten pelisääntöjen toteutumista.** Vastuu jakaantuu mm. lainsäädännöstä, liikenteen valvonnasta, infrastruktuurin ja liikennepalveluiden suunnittelusta, ajoneuvoturvallisuudesta ja liikennekasvatuksesta ja viestinnästä vastaavien tahojen kesken. Myös **jokaisella tiellä liikkujalla on velvollisuus toteuttaa liikenteessä nollavision ajatusta niin oman kuin muiden kanssakulkijoiden turvallisuuden varmistamiseksi.**

Monialainen koordinoitu yhteistyö			
Lainsäädäntö	Suunnittelunormit	Tilannekuva	Resurssit
Turvalliset liikkujat - Kulutavan valinnat - Muut ennen matkaan tehtävät valinnat - Toiminta liikenteessä	Turvallinen ympäristö - Toimintojen sijainti - Liikenneyhteydet ja -palvelut - Liikenneympäristön ominaisuudet	Turvalliset ajoneuvot - Ajoneuvojen turvavarustelu - Ajoneuvojen ikä ja muut ominaisuudet - Ajoneuvojen kunto	

Kuva: Kokonaisvaltaisen liikenneturvallisuustyön osa-alueita.

12

Visio, tavoitteet ja painopistealueet Loimaan seudulla

TURVALLISEN JA KESTÄVÄN LIIKKUMISEN VISIO

- Liikennejärjestelmä on suunniteltu siten, ettei kenenkään tarvitse kuolla tai vakavasti loukkaantua tieliikenteessä.
- Liikennejärjestelmän suunnitteluratkaisuilla tuetaan ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin sekä ympäristön kannalta fiksua liikkumisvalintoja – liikenneturvallisuudesta tinkimättä.

PÄÄTAVOITTEET JA PAINOPISTEALUEITA

- Tieliikenteessä kuolleiden määrä Loimaan seudulla vähenee jatkuvasti. Viimeistään vuoteen 2030 mennessä seudun tieliikenteessä saavutetaan ensimmäisen kerran liikennekuolemien nollavuosi.
- Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä 100 000 asukasta kohden laskee alle koko maan keskiarvon.
- Kestävien kulkumuotojen osuus Loimaan seudun asukkaiden liikkumisessa kasvaa.

Jalankulun ja pyöräilyn turvallisuus

Nuorten liikenneturvallisuus

Ikääntyneiden liikenneturvallisuus

Pääteiden turvallisuus

Riskikäyttäytymisen vähentäminen

Ajonopeudet, päihteet, ajoterveys, turvalaitteet, sääntötuntemus jne.

Kuntien liikenneturvallisuustyön kehittäminen

Sitouttaminen, yhteistyö, organisointi, osaaminen, viestintä, seuranta jne.

Seurantamittaristo

Päämäärät

Viiden tähden liikenneturvallinen kunta -linjaukset

PERUSTYÖ KUNTOON

- Liikenneturvallisuustyö on osa kunnan ja hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä ja sen rakenteita (vertautuu mm. tapaturmien ehkäisyyn, elintapaohjaukseen jne.).
- Liikenneturvallisuus huomioidaan kaikissa kunnan strategioissa ja suunnitelmissa sekä kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyössä.
- Liikenneturvallisuus näkyy eri toimialojen ja yksiköiden tavoitteissa, resursseissa ja toimintatavoissa.
- Liikenneturvallisuustyötä ohjaa poikkihallinnollinen liikenneturvallisuus-suunnitelma/-ohjelma.
- Liikenneturvallisuustyö kattaa liikennekasvatuksen, koulutuksen, viestinnän ja turvallisen liikennenympäristön.
- Liikenneturvallisuustyötä ideoi ja koordinoi monialainen liikenneturvallisuusryhmä.
- Kunta osallistuu aktiivisesti seudulliseen ja maakunnalliseen liikenneturvallisuustyöhön.
- Liikenneturvallisuustyötä ja -tilannetta seurataan vuosittain.
- Liikenneturvallisuustyön tuloksista raportoidaan säännöllisesti päätöksentekijöille.
- Liikenneturvallisuus huomioidaan kaikissa kunnan henkilökuljetuspalveluiden hankinnoissa.

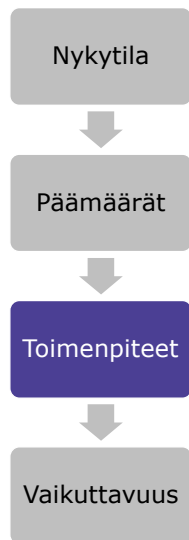
TURVALLISET JA VASTUULLISET LIIKKUMISVALINNAT

- Elinikäisellä liikennekasvatuksella kuntalaisille luodaan perusvalmiudet huolehtia omasta ja muiden turvallisuudesta sekä tehdä vastuullisia liikkumisvalintoja.
- Säännöllisellä viestinnällä ja kampanjoinnilla ylläpidetään kuntalaisten tietämystä liikenneturvallisuusasioista sekä tuetaan ihmisten myönteistä suhtautumista liikenneturvallisuuteen.
- Eri ikä- ja liikujaryhmien parissa työskentelevän henkilökunnan osaamisesta liikennekasvatustyössä huolehditaan säännöllisin koulutuksin ja tietoisuina.
- Kunnan työntekijöille suunnatuilla koulutuksilla ja tietoisuilla varmistetaan turvalliset työmatkat ja työliikenne sekä kannustetaan hyvinvoinnin kannalta kestäviin kulkutapavalintoihin.

TURVALLINEN JA KESTÄVÄ LIIKENNEJÄRJESTELMÄ

- Eri kulkumuotojen kannalta turvalliset ja toimivat ratkaisut varmistetaan jo kaavoituksessa ja palveluverkkosuunnitelmissa sekä tie- ja katusuunnitelmissa.
- Liikennenympäristön suunnittelussa pyritään siihen, että lopputulos soveltuu mahdollisimman monelle iästä, toimimiskyvystä tai kulttuurieroista riippumatta.
- Liikennenympäristön ratkaisut ovat esteettömiä sekä ohjaavat turvalliseen ja sääntöjen mukaiseen käyttäytymiseen kulkutavasta riippumatta.
- Jalankulun ja pyöräliikenteen turvallisuus ja kulkutavan valinnan houkuttelevuus priorisoidaan liikennejärjestelyissä etenkin taajamissa.
- Joukkoliikenne ja sitä tukevat muut henkilökuljetuspalvelut tarjoavat kuntalaisille turvallisen ja ympäristöystävällisen liikkumisvaihtoehdon etenkin pidemmillä matkoille.

Päämäärät

TOIMENPITEET

- A. Perustyö kuntoon
- B. Turvalliset ja vastuulliset liikkumisvalinnat
- C. Turvallinen ja kestävä liikennejärjestelmä

15

A. Perustyö kuntoon (1/6)

Tavoitteita

- Liikenneturvallisuustyö on osa kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä ja sen rakenteita.
- Liikenneturvallisuus huomioidaan kaikissa kunnan strategioissa ja suunnitelmissa.
- Liikenneturvallisuus näkyy eri toimialojen ja yksiköiden tavoitteissa, resursseissa ja toimintatavoissa.
- Liikenneturvallisuustyötä ohjaa poikkipohjainen liikenneturvallisuus-suunnitelma/-ohjelma.
- Liikenneturvallisuustyö kattaa liikennekasvatuksen, koulutuksen, viestinnän ja liikennemuutoksen.
- Liikenneturvallisuustyötä ideoi ja koordinoi monialainen liikenneturvallisuusryhmä.
- Kunta osallistuu aktiivisesti seudulliseen ja maakunnalliseen liikenneturvallisuustyöhön.
- Liikenneturvallisuustyötä ja -tilannetta seurataan vuosittain. Liikenneturvallisuustyön tuloksista raportoidaan säännöllisesti päätöksentekijöille.
- Liikenneturvallisuus huomioidaan kaikissa kunnan henkilökuljetuspalveluiden hankinnoissa.

Seuraavat asiat ovat jo kunnossa

- Kunnassa on aktiivinen ja säännöllisesti kokoontuva monialainen liikenneturvallisuustyöryhmä. Myös paikalliset sidosryhmät ovat aktiivisesti mukana toiminnassa.
- Kunnan ja liikenneturvallisuustyöryhmän toiminnan tukena liikenneturvallisuustyössä on liikenneturvallisuuskoordinaattori (seudun kuntien ja ELY-keskuksen hankkima asiantuntijapalvelu).
- Kunnan (ja seudun) liikenneturvallisuustilannetta seurataan vuosittain osana koordinaattorityötä.
- Päätäjille lähetetään vuosittain katsaus kunnan ja seudun liikenneturvallisuustilanteesta (koordinaattori valmistelee, ensimmäinen tiedote tehtiin 2021/2022 vaihteessa).
- Liikenneturvallisuusasiat huomioidaan koululaiskuljetusten hankinnassa. Kunnalla on myös käytössä Koululiitu-ohjelma koulumatkojen turvallisuuden arvioimiseksi ja kuljetusten suunnittelemiseksi.
- Liikennekasvatustyö on aktiivista. Liikenneturvan ja poliisin kanssa tehdään säännöllisesti yhteistyötä. Kunnalla on oma liikennepuisto, jota voidaan hyödyntää pienten lasten liikennekasvatuksessa.
- Kunta edistää aktiivisesti ja ELY:n kanssa yhteistyössä pieniä ja keskiuuria liikennemuutoksen parannustoimia ja näistä myös keskustellaan liikenneturvallisuustyöryhmässä.
- Liikenneturvallisuuskoordinaattori ylläpitää liikenneturvallisuustyöryhmän jäsenten liikenneturvallisuustyön osaamista tiedottamalla säännöllisesti ajankohtaisista asioista.

16

A. Perustyö kuntoon (2/6)

Edistettäviä asioita vuosina 2023–2024 (Marttilan liikenneturvallisuustyöryhmä koordinoi tehtävät)

YHTEISTYÖ, ORGANISOINTI JA SITOUTTAMINEN

- o Tarkastetaan liikenneturvallisuustyöryhmän kokoonpano ja kattavuus joka kokouksessa. Nimitetään tarvittaessa uusia henkilöitä eri kuntalaisryhmien tavoittamiseksi.
- o Kutsutaan liikenneturvallisuustyöryhmään edustus vanhus- ja vammaisneuvostosta.
- o Varmistetaan Sote-puolen edustajat ja/tai yhdyshenkilöt liikenneturvallisuustyöryhmässä hyvinvointialueudistuksen jälkeen.
- o Suunnitellaan poliisin ja pelastuslaitoksen edustajien kanssa vuosittainen liikenneturvallisuustyöryhmille suunnattu Teams-tietoisku (korvaa osittain kuntakohtaisen osallistumisen).
- o Aktivoidaan seudullinen liikenneturvallisuustyö (kuntien välinen kokemustenvaihto, vuosittainen työryhmien yhteiskokous).
- o Liikenneturvallisuussuunnitelma viedään teknisen lautakunnan kautta kunnanhallitukseen tiedoksi.
- o Viedään liikenneturvallisuussisältöä (tieto ryhmästä ja lt-suunnitelmasta, tilastoja, toimenpiteitä) kunnan vuosittaisiin hyvinvointikertomuksiin ja -suunnitelmiin.
- o Kunta päättää (2023 aikana), haluaako se jatkaa liikenneturvallisuuskoordinaattorihanketta tulevina vuosina.

Paikallisen liikenneturvallisuustyön suunnittelusta ja koordinoinnista kuntien liikenneturvallisuustyöryhmät

Liikenneonnettomuuksien syiden moninaisuudesta johtuen liikenneturvallisuuden parantamiseksi tarvitaan useita erilaisia keinoja ja sen myötä monen osapuolen välistä yhteistyötä.

Kuntien työkalupakki liikenneturvallisuustyössä on erittäin laaja-alainen ja tarjoaa kasvatukseen ja viestintään sekä liikenneympäristön ja -palveluiden kehittämisen liittyviä toimintamahdollisuuksia jokaiselle toimialalle ja yksikölle.

Paikallista liikenneturvallisuustyötä suunnitellaan ja koordinoidaan tyypillisesti kuntien monialaisissa liikenneturvallisuustyöryhmissä. Tulevaisuudessa kunnan sisäisen vuoropuhelun ohella korostuu kunnan ja hyvinvointialueen välinen yhteistyö.

Kuntien tukena liikenneturvallisuustyössä ovat alueelliset ja valtakunnalliset viranomaistahot (Liikenneturva, ELY, poliisi ja pelastuslaitos).

Aktiivinen yhteistyö paikallisten yritysten ja yhteisöjen kanssa tuo liikenneturvallisuustyöhön laajuutta ja tarvittavia lisäresursseja. Järjestöyhteistyön kautta lisätään myös kuntalaisten omia mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa paikallisiin liikenneturvallisuuskysymyksiin.

A. Perustyö kuntoon (3/6)

Edistettäviä asioita vuosina 2023–2024 (Marttilan liikenneturvallisuustyöryhmä koordinoi tehtävät)

OSAAMISEN KEHITTÄMINEN

- o Liikenneturva ja koordinaattori tiedottavat säännöllisesti Liikenneturvan valmiista maksuttomista materiaaleista ja toimintamalleista kunnan eri yksiköille ja muille paikallisille toimijoille.
- o Selvitetään neuvoloiden yhdyshenkilöt ja markkinoidaan heidän kautta Liikenneturvan neuvolatyöntekijöille suunnattua verkkokurssia (2023).
- o Varhaiskasvatuksesta osallistutaan Liikenneturvan virtuaaliseen noin kahden tunnin koulutukseen (tavoite vähintään 2 hlöä/kunta).
- o Liikenneturva toteuttaa alakoulun opettajille lyhyen Teams-tietoiskun liikennekasvatustyön sisällöistä ja materiaaleista (toteutui jo).
- o Nuorten parissa työskentelevät osallistuvat Liikenneturvan valtakunnallisiin Teams-koulutuksiin (useampia tarjolla vuonna 2023).
- o Kaikissa kunnan hankkimissa kuljetuspalveluissa huomioidaan liikenneturvallisuuteen liittyvät näkökulmat esimerkiksi kilpailutuksessa. Tutustutaan uudistettuun valtakunnalliseen koulukuljetusoppaaseen.
- o Loimaan seudulla toimiville koululaiskuljettajille järjestetään seudullinen koulutustilaisuus (Kunnat, Liikenneturva, Poliisi, Pelastustoimi).

Osaaminen motivoi

Liikenneturvallisuustyö koskettaa jokaista kunnan toimialaa sekä myös hyvinvointialueen toimijoita (sote-palvelut). Ei kuitenkaan ole itsestään selvää, että kaikilla olisi riittäviä valmiuksia tai osaamista toteuttaa liikenneturvallisuustyötä yksikössään ja tehtävissään.

Liikenneturvallisuustyön keskiössä on turvallisuusmyönteinen ja osaava henkilöstö. Myönteinen turvallisuutta arvostava ilmapiiri välittyy myös kunnan ja hyvinvointipalveluiden asiakkaille.

Kunnan ja hyvinvointialueen henkilöstölle säännöllisesti järjestettävät perehdyttämiskoulutukset tai tietoiskut auttavat pysymään ajan hermolla ja sisäistämään liikenneturvallisuustyön osaksi omaa arjen työnsä. Kunta voi järjestää koulutuksia myös sidosryhmien edustajille, kuten koululaiskuljettajille.

Muun muassa Liikenneturvan tarjoamien ilmaisten koulutusten tavoitteena on vahvistaa toimijoiden liikennekasvatustyön osaamista, motivoida liikenneturvallisuusasioiden käsittelyyn ja aktivoida toimintaan konkreettisten toimintamallien avulla. Koulutusten kautta tutuksi tulevat ko. liikkuja-ryhmän onnettomuuksien erityispiirteet, liikennesäännöt, turvalaiteasiat, kasvatustyön ja viestinnän sisällöt, arjen toimintatavat sekä valmiit materiaalit.

A. Perustyö kuntoon (4/6)

Edistettäviä asioita vuosina 2023–2024 (Marttilan liikenneturvallisuustyöryhmä koordinoi tehtävät)

VIESTINTÄ

Kuntalaiset

- o Viedään liikenneturvallisuussuunnitelma (yhteenvetoraportti) ja muuta kuntalaisten kannalta hyödyllistä materiaalia kunnan www-sivuille.
- o Tiedotetaan valmistuneesta liikenneturvallisuussuunnitelmasta kunnan keskeisissä viestintäkanavissa.
- o Kuntalaisviestinnässä hyödynnetään Liikenneturvan valmiita materiaaleja. Myös liikenneturvallisuustyöryhmä ideoi aiheita kokouksissaan ja tarjoaa ideoita esim. Auranmaan viikkolehdele.
- o Hyödynnetään kolme kertaa vuodessa julkaistavaa Marttila -tiedotetta myös liikenneturvallisuusviestinnässä (esim. vuodenaikateemoja).
- o Hyödynnetään kuntalaisia yhteen kokoavat paikallistapahtumat liikenneturvallisuusteemojen esille tuomisessa (esim. Kirppisrallit, Härkähumut).
- o Huoltajia tavoitellaan Wilma-viestien kautta (koordinaattorilta saa valmiita lyhyitä tietoisuuksia).

Kunnan työntekijät

- o Tiedotetaan valmistuneesta liikenneturvallisuussuunnitelmasta kunnan työntekijöille.
- o Kunnan työntekijöille suunnatussa liikenneturvallisuusviestinnässä hyödynnetään Liikenneturvan Työmatkaliikenteen uutiskirjettä.

Kunnan päätöksentekijät

- o Uusi liikenneturvallisuussuunnitelma viedään teknisen lautakunnan kautta kunnanhallitukseen tiedoksi.
- o Liikenneturvallisuustyön vuosikatsaus lähetetään vuosittain tiedoksi lautakuntiin, valtuustoon ja hallitukseen.

Liikenneturvan materiaaleja viestinnän tueksi

- Tiedotteet, liikennevinkit ja uutiskirjeet:
<https://www.liikenneturva.fi/uutiskirjeet/>
- Flickr-kuvapankki (valokuvia ja infograafeja viestinnän tueksi):
<https://www.flickr.com/photos/liikenneturva/>
- Liikenneturvan tilausmateriaalit (ilmaisia):
<https://www.liikenneturva.fi/tilaustuotteet/>
- Liikenneturvan pelit, testit ja videot eri kohderyhmille:
<https://www.liikenneturva.fi/pelit-testit-ja-animaatiot/>

Ks. Liite A. Valtakunnallisten tapahtumien vuosikello

A. Perustyö kuntoon (5/6)

Edistettäviä asioita vuosina 2023–2024 (Marttilan liikenneturvallisuustyöryhmä koordinoi tehtävät)

SEURANTA

- o Osana liikenneturvallisuuskordinaattorityötä kerätään vuosittain kuntien ja seudun tilastot tieliikenteen onnettomuuksista ja arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista.
- o Kunnittain kirjataan ylös työryhmän toiminta (kokousten määrä, osallistumisaktiivisuus, toimintatapojen muutokset) sekä kunnan eri toimijoiden liikennekasvatustyön ja viestinnän toimet (tapahtumat, kampanjat, koulutukset, viestintä tms.).
- o Arvioidaan 1-2 vuoden välein, mille tasolle kunta asettuu Viiden tähden liikenneturvallinen kunta -mallissa (kyselyn kysymykset käydään läpi liikenneturvallisuustyöryhmässä).
- o Liikennenympäristön parannustoimenpiteiden toteutumisesta pidetään kerran vuodessa tilannekatsaus (esim. Teamsillä) yhteistyössä kunnan teknisten palvelujen ja ELY-keskuksen kanssa (koordinaattori valmistelee ja toimii kirjuriina).
- o Koordinaattorin toimesta laaditaan vuosittain yleiskatsaus kunnan ja seudun liikenneturvallisuustilanteesta ja -työstä sekä tavoitteiden toteutumisesta. Vuosikatsaus julkaistaan keväisin (kun edellisen vuoden tilastot ovat saatavilla).
- o Vuosikatsaus toimitetaan tiedoksi lautakuntiin, kunnan työntekijöille ja päättäjille.

VIESTINTÄ

Kunnan päätöksentekijät

- 1. Onnettomuustilastot ja tavoitteiden toteutuminen**
 - Seudulliset mittarit ja vertailut (ks. luku Vaikuttavuus)
 - Kuntakohtaiset mittarit
- 2. Liikenneturvallisuustyöryhmän toiminnan arviointi**
 - Kokousten määrä ja päivämäärät
 - Kokouksiin osallistuneiden henkilöiden määrä kokouksittain
 - Kokoonpanoon tulleet muutokset ja muut toimintatapoihin liittyvät asiat/muutokset
 - Vuosittainen palautekysely/-keskustelu
- 3. Tapahtumat ja toiminnan seuranta**
 - Vuoden aikana toteutunut liikenneturvallisuustoiminta (tapahtumat, kampanjat, koulutukset, viestintä) osapuolittain
 - Liikennenympäristön parannustoimenpiteiden seuranta (kunnan ja ELY-keskuksen palaveri vuosittain)
- 4. Viiden tähden liikenneturvallinen kunta -arviointi**
 - Arvioidaan vuosittain tähtiluokitukseen vaikuttavien kriteerien toteutumista

A. Perustyö kuntoon (6/6)

Marttilan kunnan liikenneturvallisuustyöryhmä (3/2023) ja sen tehtävät

Kunnan edustus

- o Kirsi Halkola, tekninen johtaja (pj.)
- o Carita Maisila, kunnanjohtaja
- o Jarkko Vihtonen, rakennustarkastaja
- o Pilar Meseguer, aluearkkitehti
- o Pia Päivänsäde, Miia Häkki, varhaiskasvatusjohtaja
- o Satu Virtanen, koulun rehtori
- o Jaakko Salmi, elinkeinoasiantuntija
- o Tytti Kankaristo, Vs. vapaa-aikapäällikkö

Muut edustajat

- o Niilo Koskinen, nuorisovaltuusto
- o Kimmo Kylmäki, Vanhus- ja vammaisneuvosto
- o Varha/Vanhuspalvelut (selvitetään)
- o Jaakko Klang, Varsinais-Suomen ELY
- o Elias Ruutti, Liikenneturva
- o Timo Reiman, Pelastuslaitos (Varha)
- o Liikenneturvallisuuskoordinaattori

Liikenneturvallisuustyöryhmän tehtäviä:

- Seuraa kunnan liikenneturvallisuustilannetta ja siihen vaikuttavia asioita.
- Ideoi ja edistää konkreettisia ratkaisuja kestävän ja turvallisen liikkumisen haasteisiin.
- Edistää kunnan sisäistä sekä sidosryhmien välistä yhteistyötä ja kokemusten vaihtoa.
- Varmistaa liikenneturvallisuustyön tavoitteiden toteutumisen eri yksiköissä.
- Edistää liikenneturvallisuuden näkyvyyttä kunnan strategioissa, suunnitelmissa ja viestinnässä.
- Varmistaa liikenneturvallisuuden näkyvyyden kunnan ja hyvinvointialueen välisissä yhdyspinnoissa.

Liikenneturvallisuustyöryhmän jäsenten tehtäviä:

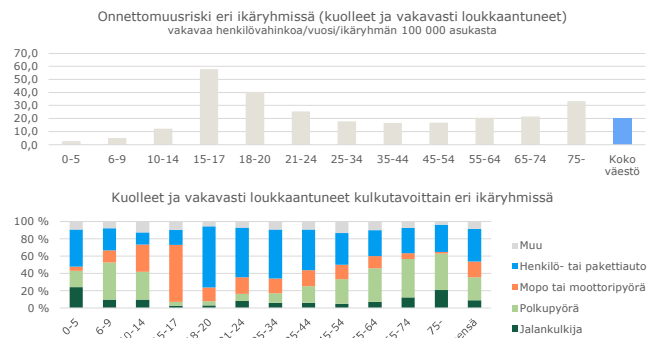
- Toimii yhteyslinkkinä edustamansa tahon ja työryhmän välillä.
- Valmistautuu työryhmän kokouksiin kysymällä kollegoilta aiheen kuulumisia (toteutunut ja tuleva toiminta, haasteet, palautteet asiakkailta, materiaali- ja koulutustarpeet, yms.).
- Osallistuu työryhmän kokouksiin. Jos ei pääse itse paikalle, pyytää tuuraajan ja ohjeistaa häntä ennen kokousta, tai lähettää vähintään terveiset.
- Työryhmän kokouksen jälkeen välittää kokouksen terveiset ja muut aineistot eteenpäin edustamalleen taholle.
- Kannustaa kollegoita liikenneturvallisuustyössä ja opastaa heitä parhaansa mukaan. Tietää, että esimerkiksi Liikenneturvalta tai koordinaattorilta voi ja kannattaa pyytää vinkkejä ja apuja.

B. Turvalliset ja vastuulliset liikkumisvalinnat (1/6)

Tavoitteita

- Elinikäisellä liikennekasvatuksella kuntalaisille luodaan perusvalmiudet huolehtia omasta ja muiden turvallisuudesta sekä tehdä vastuullisia liikkumisvalintoja.
- Säännöllisellä viestinnällä ja kampanjoinnilla ylläpidetään kuntalaisten tietämystä liikenneturvallisuusasioista sekä tuetaan ihmisten myönteistä suhtautumista liikenneturvallisuuteen.
- Eri ikä- ja liikkujaryhmien parissa työskentelevän henkilökunnan osaamisesta liikennekasvatustyössä huolehditaan säännöllisin koulutuksin ja tietoisuusin.
- Kunnan työntekijöille suunnatuilla koulutuksilla ja tietoisuilla varmistetaan turvalliset työmatkat ja työliikenne sekä kannustetaan hyvinvoinnin kannalta kestäviin kulutapavalintoihin.

Nykyinen liikenne asettaa kaikille osallistujilleen samat vaatimukset, vaikka ihmiset ovat kyvyiltään, taidoiltaan ja muilta resursseiltaan erilaisia. Liikenneturvallisuustilanne, onnettomuuksien piirteet (syyt ja seuraukset) sekä riskit liikenteessä vaihtelevat suuresti yksilökohtaisista eroista johtuen. Myös liikkumisvalinnat ovat hyvin yksilöllisiä. Elinikäisellä liikennekasvatuksella ja viestinnällä edistetään turvallista liikennekulttuuria. Yksilöllisten tarpeiden ja erityispiirteiden huomioiminen toimenpiteiden suunnittelussa on tärkeää.

Lähde: Tilastokeskus, Tilastokeskus ja Hoitoilmoitusrekisteri 2016-2020 (koko maa)

B. Turvalliset ja vastuulliset liikkumisvalinnat (2/6)

Toimintavinkkejä ja hyödyllisiä linkkejä on esitetty liitteessä A.

Suosittelavia toimintamalleja ja muita edistettäviä asioita vuosina 2023–2024

(Marttilan liikenneturvallisuustyöryhmä koordinoi tehtävät)

NEUVOLA (HYVINVOINTIALUE)

- o Huoltajien kanssa keskustellaan liikenneturvallisuusasioista ikäkausitarkastusten tai perhevalmennuksen yhteydessä.
- o Huoltajille jaetaan liikennekasvatusta tukevaa materiaalia (mm. Liikenneturvan Lapsi liikenteessä -aineisto, Lapsi autossa).
- o Toimipaikoissa on esillä liikenneturvallisuutta koskevaa materiaalia (julisteita, esitteitä).

Nostoja vuodelle 2023

- o Selvitetään neuvolatyön (hyvinvointialue) yhdyshenkilö/-t kunnassa ja koko seudulla. Hyödynnetään ”verkostoa” ajankohtaisista asioista tiedottamiseen.
- o Markkinoidaan neuvolahenkilöstölle Liikenneturvan uutta verkkokurssia sekä neuvoloille suunnattuja nettisivuja ja materiaaleja.

VARHAISKASVATUS (+ESIOPETUS)

- o Turvalliseen liikkumisen liittyviä sääntöjä ja toimintatapoja harjoitellaan lähiympäristössä ja retkillä sekä leikkien ja pelien avulla.
- o Lapsilla ja henkilökunnalla on huomioliivit käytössä aina, kun liikutaan päiväkodin ulkopuolella.
- o Hyödynnetään aktiivisesti Liikenneturvan alle kouluikäisille lapsille suunnattuja materiaaleja liikennekasvatustyössä (videot, pelit ym.).
- o Huomioidaan vuodenajat ja valtakunnalliset teemapäivät mahdollisuuksien mukaan liikenneturvallisuusaiheen käsittelyssä.
- o Liikenneturvallisuusasioista (ml. saattoliikenne) keskustellaan vanhempainilloissa, huoltajatapaamisissa ja arjen kohtaamisissa.
- o Päiväkotien lähiympäristöjen vaaranpaikkoja ja riskejä kartoitetaan säännöllisesti ja ne tuodaan esille liikenneturvallisuusryhmässä.

Nostoja vuodelle 2023

- o Varhaiskasvatuksesta osallistutaan Liikenneturvan virtuaaliseen noin kahden tunnin koulutukseen (tavoite vähintään 2 hlöä/kunta).
- o Otetaan käyttöön Liikenneturvan uutta varhaiskasvatukseen suunnattua materiaalia (myös huoltajille verkkokurssi).
- o Varhaiskasvatuksen väki vierailee vuosittain liikennepuistossa.

B. Turvalliset ja vastuulliset liikkumisvalinnat (3/6)

Toimintavinkkejä ja hyödyllisiä linkkejä on esitetty liitteessä A.

Suosittelavia toimintamalleja ja muita edistettäviä asioita vuosina 2023–2024

(Marttilan liikenneturvallisuustyöryhmä koordinoi tehtävät)

ALAKOULU (PERUSOPETUS)

- o Liikenneturvallisuusasioita on kirjattuna koulun turvallisuussuunnitelmassa, turvakansiossa, järjestyssäännöissä tms.
- o Liikenneasioita käsitellään eri oppiaineiden osana (esim. osana ympäristötietoa, terveystietoa ja monialaisia oppimiskokonaisuuksia), retkillä lähiympäristössä sekä tapahtumina ja tempauksina.
- o Oppilaiden turvavarusteiden käyttöä ja muuta liikennekäyttäytymistä seurataan ja siihen puututaan tarvittaessa.
- o Hyödynnetään Liikenneturvan virtuaalisia kouluvierailuja ja muuta valmista video- ja oppituntimateriaalia.
- o Huoltajien kanssa keskustellaan liikenneturvallisuusasioista vanhempainilloissa ja huoltajatapaamisissa.
- o Huoltajille jaetaan tai linkataan liikennekasvatusta tukevaa materiaalia ja tietoisuuksia (esim. Wilman kautta).
- o Osallistutaan valtakunnallisiin teemapäiviin (Pyöräilyviikko, Liikenneturvallisuusviikko, Heijastinpäivä jne.) eri luokka-asteilla.
- o Koulureittien ja koulujen lähiympäristön vaaranpaikkoja ja riskitekijöitä kartoitetaan säännöllisesti (esim. osana kouluyhteisön ja opiskeluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden tarkastuksia).

- o Saattoliikenteen pelisäännöistä sovitaan huoltajien kanssa ja huoltajia tiedotetaan aiheesta (tarvittaessa). Kannustetaan perheitä suosimaan omin voimin liikkumista ja välttämään ylimääräistä saattoa koulun välittömässä lähiympäristössä.

Nostoja vuodelle 2023

- o Liikenneturva toteuttaa alakoulun opettajille lyhyen Teams-tietoisuuden liikennekasvatustyön sisällöistä ja materiaaleista.
- o Tutustutaan Liikenneturvan Filla&Rilla digitaaliseen oppimisympäristöön sekä Valonian Kestävää menoa aineistoon (molemmat 3.–6.luokille).
- o Selvitetään esim. kakkosluokkalaisten suunnatun pyöräilyajokortti -mallin käyttöönottamista.
- o Järjestetään vuosittain koulujen alkamispäivän suojatiepäivystys/-valvonta muistuttamaan koululaisista liikenteessä (MLL, Koti- ja kouluhdistys).
- o Järjestetään koululla tai liikennepuiston parkkipaikalla raskaisiin ajoneuvoihin (kunnan työkoneisiin) liittyvä katvealueinfo.
- o Loimaan seudulla toimiville koululaiskuljettajille järjestetään seudullinen koulutustilaisuus (Kunnat, Liikenneturva, Poliisi, Pelastustoimi).

25

B. Turvalliset ja vastuulliset liikkumisvalinnat (4/6)

Toimintavinkkejä ja hyödyllisiä linkkejä on esitetty liitteessä A.

Suosittelavia toimintamalleja ja muita edistettäviä asioita vuosina 2023–2024

(Marttilan liikenneturvallisuustyöryhmä koordinoi tehtävät)

Toimenpiteet

KOULUTERVEYDENHOITO (HYVINVOINTIALUE)

- Liikenneturvallisuusasiat ovat esillä vuositarkastuksissa (etenkin laajoissa terveystarkastuksissa 1.lk, 5.lk. ja 8. lk.).
- Alakoululaisten määräaikaisissa terveystarkastuksissa muistutetaan pyöräilykypärän ja heijastimien käytöstä sekä keskustellaan oppilaan kanssa kännykän käytöstä liikenteessä. Kannustetaan perheitä omin voimin liikkumiseen.
- Ekaluokkalaisten terveystarkastuksessa jaetaan Liikenneturvan Turvallisesti koulutielle -esite huoltajille. Keskustellaan myös koulumatkan kulkemisesta ja sen harjoittelemisesta yhdessä.
- Yläkoululaisten määräaikaisissa tarkastuksissa puhutaan esimerkiksi turvallisesta mopoilusta ja liikenteeseen liittyvistä päihdeasioista. Korostetaan huoltajan roolia.
- Liikenneturvallisuusasiat otetaan esille kouluyhteisön ja opiskeluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden tarkastuksissa (kolmen vuoden välein). Kutsutaan teknisen toimialan edustaja mukaan.

Nostoja vuodelle 2023

- Selvitetään koulu- ja opiskeluterveydenhoidon (hyvinvointialue) yhdyshenkilö/-t kunnassa ja koko seudulla. Hyödynnetään ”verkostoa” ajankohtaisista asioista ja materiaaleista tiedottamiseen.

NUORISOTYÖ

- Liikenneturvallisuusasioita käsitellään päivittäin nuorten kanssa nuorisotyön arjessa (nuorisotiloilla, kouluyhteistyön osana, muissa kohtaamisissa, sosiaalisen median kanavissa jne.)
- Hyödynnetään aktiivisesti Liikenneturvan materiaaleja ja kampanjoita liikenneturvallisuusaiheiden (esim. mopoilu, päihteet, asenteet) käsittelyssä.
- Nuorisotyön osana järjestetään liikenneturvallisuuteen liittyviä tapahtumia tai tempauksia.
- Nuorisovaltuustoa ja oppilaskuntaa osallistetaan liikenneturvallisuustyön ideointiin ja toteutukseen (tapahtumat, tempaukset ym.).
- Huoltajia tuetaan liikennekasvatustyössä keskusteluihin ja materiaaleihin (mm. Liikenneturva valmista materiaalia).

Nostoja vuodelle 2023

- Nuorten parissa työskentelevät osallistuvat Liikenneturvan valtakunnallisiin Teams-koulutuksiin (useampia tarjolla vuonna 2023).
- Liikenneturvan Pakopeli-konseptin toteuttaminen (toteutus järjeintä Kosken TI kunnassa)
- Toteutetaan Liikenneturvan vierailu nuorisovaltuustossa.

25

26

B. Turvalliset ja vastuulliset liikkumisvalinnat (5/6)

Toimintavinkkejä ja hyödyllisiä linkkejä on esitetty liitteessä A.

Suosittelavia toimintamalleja ja muita edistettäviä asioita vuosina 2023–2024

(Marttilan liikenneturvallisuustyöryhmä koordinoi tehtävät)

Toimenpiteet

LIIKUNTA / VAPAA-AIKA

Suosittelavia toimintamalleja arjessa

- Kuntalaisille ja kunnan työntekijöille järjestetään arkiliikunnan edistämiseen liittyviä tapahtumia tai tempauksia.
- Markkinoidaan kuntalaisille ja kunnan työntekijöille kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen liittyviä valtakunnallisia kampanjoita ja haastekilpailuja.
- Liikunta- ja urheiluseuroja tiedotetaan harrastusmatkojen turvallisuusasioista. Hyödynnetään esim. Liikenneturvan Turvallisesti harrastuksiin -aineistoa.

Nostoja vuodelle 2023

- Kannustetaan kuntalaisia ja kunnan työntekijöitä osallistumaan Liikkuva läpi vuoden kampanjakokonaisuuteen liittyviin kampanjoihin (talviliikkuja, haastepyröily, syysliikkuja).
- Hyödynnetään Liikenneturvan materiaaleja ja uutiskirjeitä turvallisen kävelyn ja pyöräilyn edistämiseksi eri tapahtumien ja tempausten yhteydessä.
- Tulostetaan Liikenneturvan aineistoja (esim. väistämässääntö) liikennepuistoon esille. Isompien tapahtumien yhteydessä kutsutaan myös Liikenneturva mukaan.

TYÖSUOJELU / HENKILÖSTÖHALLINTO (Kunta)

Suosittelavia toimintamalleja arjessa

- Kunnan työsuojelu seuraa työ- ja työasiamatkoilla tapahtuneita tapaturmia ja pyrkii aktiivisesti ennaltaehkäisemään niitä (tavoitteena nolla tapaturmaa).
- Kunnan työntekijöille tiedotetaan säännöllisesti ajankohtaisista liikenneturvallisuusteemoista ja kestävästä liikkumisen kampanjoista.
- Hyödynnetään Liikenneturvan tarjoamia ilmaisia palveluita ja aineistoja (Työmatkaliikenteen uutiskirje, info-tv -materiaali, valmiita toimintaideoita, koulutuksia).

Nostoja vuodelle 2023

- Kunta hyödyntää Liikenneturvan työmatkaliikenteen uutiskirjeitä kunnan työntekijöiden suuntaan tapahtuvassa viestinnässä.
- Keskustellaan kunnan mahdollisuuksista tukea kunnan työntekijöiden turvallisia työmatkoja mm. heijastimien, pyöränvalojen tai kenkien lukusteiden kautta.

26

B. Turvalliset ja vastuulliset liikkumisvalinnat (6/6)

Toimintavinkkejä ja hyödyllisiä linkkejä on esitetty liitteessä A.

Suosittelavia toimintamalleja ja muita edistettäviä asioita vuosina 2023–2024

(Marttilan liikenneturvallisuustyöryhmä koordinoi tehtävät)

VANHUS- JA VAMMAISPALVELUT (HYVINVOINTIALUE)

Suosittelavia toimintamalleja arjessa

- Tiedotetaan iäkkäille ja heidän omaisilleen ikääntymisen vaikutuksista liikkumisen turvallisuuteen. Hyödynnetään esimerkiksi Liikenneturvan "Puhutaan ajoterveystä – verkkoaineisto kuljettajan läheisille" -aineistoa.
- Järjestetään iäkkäille suunnattuja teematilaisuuksia tai otetaan aihe esille osana muuta tapahtumaa tai tilaisuutta.
- Turvallisuuskävelyitä ja/tai esteettömyyskartoituksia järjestetään tarpeen mukaan yhteistyössä teknisten palvelujen sekä vanhus- ja vammaisneuvostojen kanssa.

Nostoja vuodelle 2023

- Varmistetaan vanhus- ja vammaispalveluiden edustus kunnan liikenneturvallisuustyöryhmässä.
- Kutsutaan Liikenneturva vierailulle kunnan vanhus- ja vammaisneuvostoon (palveluiden ja aineistojen esittely).
- Kysynnän mukaan järjestetään ikäautoiluun liittyvä teematilaisuus.
- Kunta ja hyvinvointialue yhdessä jakavat ikäihmisille liukuesteitä kenkiin (selvitetään mahdollisuudet).

TEKNISET PALVELUT

Hyväksi havaittuja käytänteitä teknisen toimialan roolista liikennekasvatustyössä

- Nopeusnäyttötaulujen käyttö liikenteen rauhoittamisessa, tienkäyttäjien "vallistamisessa", ajonopeuksien seurannassa ja toimenpidetarpeiden arvioinnissa.
- Talvikunnossapitoon liittyvä viestintä kuntalaisille ja kiinteistöille.
- Hiekoitushiekan jakaminen kuntalaisille.
- Esteettömyyskartoitukset/-kävelyt, turvallisuuskävelyt, kriittiset pyöräretket.
- Tienlylysten turvallisuuteen vaikuttaminen erilaisten nykyaikaisten menetelmien avulla (valaistuksen tehostaminen, lisäpylväät, vilkut ja välkyt, projektorivalot ym.).
- Turvallisten koulureittien kartoittaminen ja suositusreittien merkitseminen koulujen alkaessa.
- Lapsi liikenteessä -kylttien sijoittaminen koulun lähistölle koulujen alkamisviikolla (väliaikainen muistutus).
- Raskaisiin ajoneuvoihin (kunnan työkoneisiin) liittyvät katvealueinfot koululaisille.

C. Turvallinen ja kestävä liikennejärjestelmä (1/2)

Tavoitteita

- Eri kulkumuotojen kannalta turvalliset ja toimivat ratkaisut varmistetaan jo kaavoituksessa ja palveluverkkosuunnitelmissa sekä tie- ja katusuunnitelmissa.
- Liikenneympäristön suunnittelussa pyritään siihen, että lopputulos soveltuu mahdollisimman monelle iästä, toimimiskyvystä tai kulttuurieroista riippumatta.
- Liikenneympäristön ratkaisut ovat esteettömiä sekä ohjaavat turvalliseen ja sääntöjen mukaiseen käyttäytymiseen kulkutavasta riippumatta.
- Jalankulun ja pyöräliikenteen turvallisuus ja kulkutavan valinnan houkuttelevuus priorisoidaan liikennejärjestelyissä etenkin taajamissa.
- Joukkoliikenne ja sitä tukevat muut henkilökuljetuspalvelut tarjoavat kuntalaisille turvallisen ja ympäristöystävällisen liikkumisvaihtoehdon etenkin pidemmällä matkalla.

Kunnan teknisen toimialan rooli liikenneturvallisuustyössä

- Huolehtii liikenneturvallisuusasioista osana asemakaavoitetun alueen (katuverkon) liikenne- ja katusuunnittelua ja rakentamista sekä hoitoa ja ylläpitoa.
- Varmistaa henkilöstön liikenneturvallisuusosaamisen liikennesuunnitteluun, rakennuttamiseen ja ylläpitoon liittyvissä tehtävissä sekä työturvallisuuteen liittyen.
- Varmistaa auditoinnin ja tarkastuksen liikenneturvallisuuden toteutumisen tie- ja katusuunnitelmissa sekä kaavoissa ja muissa maankäytön suunnitelmissa.
- Tukee kunnan muita toimialoja liikenneturvallisuustyössä (mm. asiantuntija-avun tarjoaminen teknisissä asioissa).
- Osallistuu aktiivisesti kunnan liikenneturvallisuustyöryhmän kokouksiin; ajankohtaiset hankkeet ja suunnitelmat, omat havainnot, kuntalaisten palautteet jne.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen rooli liikenneturvallisuustyössä

- Edistää toiminta-alueensa liikenneturvallisuutta tienpidon toimilla (maantiet) sekä monenlaisten yhteistyömuotojen kautta. Liikkumisen turvallisuuden varmistaminen on tärkeimpiä tavoitteita tieverkon päivittäisessä kunnossapidossa ja ylläpidossa.
- Ennaltaehkäisevää liikenneturvallisuustyötä tehdään myös yhteensovittamalla maankäytön ja liikenteen suunnittelua.
- Liikenneympäristön turvallisuusongelmia ratkaistaan ensisijaisesti pienillä kustannustehokkaila toimenpiteillä, joita toteutetaan vuosittain määritellyn rahoituksen puitteissa. ELY-keskus huolehtii liikenneturvallisuussuunnitelmien ajantasaisuudesta ja rahoittaa niiden laadintaa yhdessä kuntien kanssa.
- ELY-keskus tukee kuntien liikenneturvallisuustyötä myös liikenneturvallisuus-koordinaattorityön kautta sekä edistämällä Viiden tähden liikenneturvallinen kunta -toimintamallin seurantaa ja toimeenpanoa.

C. Turvallinen ja kestävä liikennejärjestelmä (2/2)

- o Marttilan liikenneturvallisuuksuunnitelmassa esitetään **yhteensä 23 parannuskohdetta, joihin esitetään kaikkiaan 29 yksittäistä toimenpidettä**.
- o Toimenpide-ehdotusten **kokonaiskustannusarvio on noin 0,47 miljoonaa euroa** (osa kustannuksista puuttuu, koska valittu parantamisvaihtoehto tarkentuu vasta jatkosuunnittelussa).
- o Toimenpiteistä valtaosa kytkeytyy ajonopeuksien rauhoittamiseen, liikennemerkkien ja tiemerkintöjen lisäämiseen, tienylitysten turvallisuuden kehittämiseen ja risteysturvallisuuden parantamiseen.

Merkittävimpiä edistettäviä toimenpiteitä Marttilan kunnan alueella (ks. Liite B):

- o Koko alue: Sovitut nopeusrajoitus-, liikennemerkki- ja tiemerkintämuutokset [kiir.luokka 1, kunta ja ELY].
- o Koko tonttikatuverkko: Erillistarkastelun laatiminen tonttikatuverkon 30 km/h kohteiden kartoittamiseksi ja toteuttamiseksi [kiir.luokka 1, kunta].
- o Marttilan koulun ja Martintalon kohta: Koulun ja Martintalon liikennejärjestelyiden, P-alueen ja suojatiejärjestelyiden parantaminen (liikennesuunnitelma (3/2022) ja jatkosuunnitelma olemassa) [kiir.luokka 1, kunta].
- o Mt 2264 (Härkätie) / Lammiontie liittymä: Suojatien merkitseminen ja elementtihidasteiden lisääminen (suunnitelma valmis, toteutus alustavasti vuonna 2023, tippui pois vuoden 2022 toteutusohjelmasta) [kiir.luokka 1, ELY].
- o Kirkkotie / terveysasema / apteekki liittymä: Selvitetään suojatien toteuttamismahdollisuudet Kirkkotielle ja kulkuyhteyksien parantamismahdollisuudet erityisesti apteekin suunnasta terveysasemalle [kiir.luokka 2, kunta].
- o Mt 2264 (Härkätie) / Nahkurintie liittymä: Suojatien merkitseminen ja yhteyksien rakentaminen suojatielle nykyiseltä jkp-tieltä ja Nahkurintieltä (kunta varannut Nahkurintien perusparantamiselle suunnittelurahaa 2023 ja samassa yhteydessä tulisi suunnitella Härkätien suojatie) [kiir.luokka 2, kunta ja ELY].
- o Vt 10, väli Lieto-Koski: Automaattisen kameravalvonnan lisääminen (edellyttää erillisen rakennussuunnitelman laatimisen, edistämisen ja toteutusvastuu Finntrafficilla) [kiir.luokka 2, Finntraffic ja ELY].

Tärkeät valtakunnalliset palautekanavat

Alla on esitetty keskeiset kanavat ja linkit tilanteisiin, kun kuntalaisilta tulee palautetta koskien **maanteiden liikenneturvallisuutta** (kehittämistoive tai aloite, akuutti liikennettä vaarantava ongelma kunnossa tai hoidossa) tai **liikennekäyttäytymistä** (ylinopeudet, päihtyneenä ajaminen, muu merkittävästi liikenneturvallisuutta vaarantava toiminta).

029 502 0600
Liikenteen asiakaspalvelu
arkisin klo 9-16
palautevayla.fi
24/7

Palautetta tien hoidosta
Kysymys tai kehitysehdotus
Lupa-asia

0200 2100
Tienkäyttäjien linja (auki 24/7)

Vaarallinen kuoppa tiellä
Tie vaarallisen liukas
Raskas ajoneuvo jumissa

112

Onnettomuus tai
vaarallinen kuljettaja tiellä
Ambulanssin tarve
Iso eläin tai esineitä tiellä
Puu kaatunut tielle

Ajankohtaiset tiedot tietöistä, talvihoidosta, liikenteen häiriöistä ja kelikameroista löydät Liikennetilanne-palvelusta: liikennetilanne.fintraffic.fi

<https://www.palautevayla.fi/>

<https://vayla.fi/vaylista/aineistot/kartat/tiekartat>

HÄTÄNUMERO 112

Etusivu Pasit, henkilökortit, luvat Rikokset Tietoa poliisista

Poliisi > Palaute > Liikennevalvontapyyntö

Liikennevalvontapyyntö

Liikennevalvontapyyntö - kerro mahdollisimman tarkkoja tietoja tai kutsuun.

Kunta, johon liikennevalvontapyyntösi kohdistuu *

Valitse...

Nimi *

Sähköpostiosoitteesi *

<https://poliisi.fi/liikennevalvontapyynto>

<https://poliisi.fi/liikenneturvallisuus-ja-valvonta>

Oppaita ja linkkivinkkejä kuntien tekniselle toimialalle

Kunnan tekniselle toimialalle hyödyllisiä ja ajankohtaisia suunnitteluohjeita

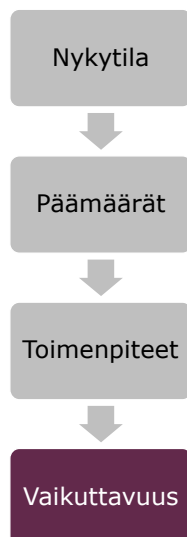
- o Nopeusrajoitusohje (päivitys käynnissä)
- o Jalankulun suunnitteluohje (Väylävirasto 2022)
- o Liikennemerkkien käyttö kaduilla (Kuntaliitto, 2022)
- o Liikennemerkkien käyttö maanteilla (Väylävirasto 2021)
- o Pyöräliikenteen suunnitteluohje (Väylävirasto 2020)
- o Pyöräliikenteen viitoituksen suunnittelu (Väylävirasto 2020)
- o Hidasteiden suunnitteluohje (Väylävirasto 2017)
- o Maantie- ja rautatiealueiden valaistuksen suunnittelu (Väylävirasto 2015)

Onnettomuuksia kartalla ja muita tietokantoja

- Poliisin tilastot: <https://mobilityanalytics.ramboll.com/onnpoliisi/>
- Pelastuslaitoksen tilastot: <https://mobilityanalytics.ramboll.com/onnpelastuslaitos/>
- Riistakeskuksen tilastot: <https://mobilityanalytics.ramboll.com/onnhirvielain/>
- Tilastokeskuksen tilastot tieliikenteen onnettomuuksista
- Liikennevakuutuskeskuksen tilastot
- Traficomin tieto-sivut tieliikenteestä ja turvallisuudesta

Hyödyllisiä kartta-aineistoja

- Kaikki Väyläviraston kartat (kunnan alueen maanteiden ominaispiirteitä): <https://vayla.fi/vaylista/aineistot/kartat>
- Väyläviraston Oskari palvelu (mm. Digiroad-tietoja kartalla): <https://julkisen.vayla.fi/oskari/> (vasemmalta valitaan karttatasot ja esim. Digiroad).
- Ohjeet kunnalla Digiroadin päivitykseen: <https://vayla.fi/vaylista/aineistot/digiroad/yllapito/yllapito-ohje-kunnille>
- Maanteiden tienumerointikartta: <https://vayla.fi/vaylista/aineistot/kartat/tiekartat>

VAIKUTTAVUUS

- ☐ Arvioinnin reunaehdot
- ☐ Toimintaympäristön merkitys
- ☐ Arvioituja vaikutuksia
- ☐ Seurantamittaristo

Arvioinnin reunaehtoja

- o Aukottoman vaikutusten arvioinnin tekeminen on haastava ja liki mahdoton tehtävä. Tämä johtuu pitkälti vaikutustiedon ja työkalujen puuttumisesta, mutta myös siitä, että liikenneturvallisuuteen vaikuttavat samanaikaisesti niin monet erilaiset tekijät.
- o Monien suunnitelmassa esitettyjen toimenpidetyyppien (mm. liikennekasvatustyö, tiedotus, uudet toimintatavat, yhteistyön lisääminen, liikennenympäristön toimenpiteet) vaikuttavuudesta onnettomuusmääriin, onnettomuuksien vakavuusasteeseen, koettuun turvallisuuteen, liikennekäyttäytymiseen ei ole olemassa yksityiskohtaista tietoa tai yleisesti hyväksyttyä vaikutusten arviointimenetelmää.
- o **Vaikutustiedon ja -arviointityökalujen puute korostaa liikenneturvallisuustilanteen (onnettomuudet, koettu turvallisuus, liikennekäyttäytyminen jne.) seurannan tärkeyttä. Säännöllisen seurannan kautta nähdään, onko suunta oikea ja tavoitteiden mukainen.**

o Keinot liikenneturvallisuussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi ja oikeaan suuntaan kulkemiseksi ovat olemassa.

- o Tavoitteisiin pääseminen edellyttää suuria panostuksia kaikilla kunnan liikenneturvallisuustyön osa-alueilla. Tätä tukee organisoitunut ja systemaattinen liikenneturvallisuustyö, jonka keskiössä on kunnan liikenneturvallisuustyöryhmä.
- o Elinikäisen liikennekasvatustyön näkökulmasta hyvät käytännöt pitää tehokkaammin integroida osaksi arjen toimintaa. Liikennekasvatuksesta tulee huolehtia myös sosiaali- ja terveyspalveluissa (Varha:ssa).
- o Liikennenympäristöön kohdennetuilla toimenpiteillä voidaan saavuttaa vain pieni osa asetetuista tavoitteista, mutta koetun turvallisuuden osalta turvallisen liikennenympäristön vaikutus on sitäkin merkittävämpi.
- o Tietoisien riskikäyttäytymisen (ylinopeudet, rattijuopumukset, turvalaitteiden käytön laiminlyönnit jne.) karsimisessa vaikutuspotentiaali on kaikista suurin, mutta maksimaalisten hyötyjen saavuttamiseksi tarvitaan ajoneuvoihin laajamittaisesti erilaista turvatekniikkaa, lisää resursseja liikenteen valvontaan ja uudenlaista otetta riskiryhmien liikennekasvatukseen.

Globaali ja kansallinen toimintaympäristö

Liikenneturvallisuustyö on pitkäjänteistä ja yksittäisten toimenpiteiden vaikutuksia parantuneena liikenneturvallisuutena on usein vaikea nähdä. Onnettomuusmäärien kehitykseen vaikuttavat useat toimenpiteet sekä yhteiskunnan ja toimintaympäristön muutokset yhdessä. Alla olevassa taulukossa on esitetty joitakin tunnistettuja tieliikenteen turvallisuuteen vaikuttavia globaaleja ja kansallisia trendejä. Liikenteen toimintaympäristössä eletään suurten ja erittäin nopeiden murrosten aikaa (hyvänä esimerkkinä sähköpotkulautailu). Samalla toimintaympäristön muutosten ennakoimisesta on tullut yhä haastavampaa. Maailmanlaajuinen kehitys vaikuttaa yhä enemmän myös suomalaisen yhteiskuntaan, toisin sanoen monet globaalit trendit ja ilmiöt näkyvät yhtälailla kansallisella tasolla.

Ilmastonmuutos (sopeutuminen, kansainvälinen ja kansallinen sääntely)	Liikenteen hinnoittelu ja päästötavoitteet	Digitalisaatio (digitaalisen teknologian käyttö palveluissa ja vuorovaikutuksessa)	Työnteon rakenteet ja sisällöt muuttuvat	Etätyöskentely, hybridityö	Monipaikkainen asuminen	Jakamis- ja alustatalous (omistamisen sijaan tavaralla jaetaan, lainataan tai vuokrataan)	Vastuullinen ja ympäristötietoinen kuluttajuus	Terveys- ja hyvinvointitrendit
Pandemiat ja epidemiat	Energiakriisi ja energiajärjestelmän uudistuminen	Matkailualan kasvu ja uudet trendit	Väestön ikääntyminen	Väestön monimuotoistuminen	Alueellinen ja väestöryhmittäinen hyvinvointiero kasvu	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen uudet rakenteet	Liikkumattomuuden kasvu kaikissa ikäryhmissä	Nuorten henkisen pahoitteen kasvun
Huumeiden käytön yleistymisen	Aluerakenteen keskittyminen ja kaupungistuminen	Maaseudun tulevaisuus ja rooli	Kansallisen energiajärjestelmän uudistuminen	Biotalouden ja clean tech -tuotteiden kysyntä	Raideliikenteen roolin vahvistuminen	Joukkoliikenteen ratkaisumallit (etenkin haja-asutus)	Palveluistuva liikennejärjestelmä, uudenlaiset liikenteen ja liikkumisen palvelut	Autoistuva liikkuminen, kiihtyvä autoistuminen
Autokannan korkea keski-ikä	Kaupunkien pienliikenteen kasvu	Ajoneuvoteknologian kehitys, automatisaatio	Liikennepolttoainelaiden kehitys, liikenteen sähköistyminen	Älykäs infrastruktuuri ja ajoneuvot	Mikroliikenteen valiankumus	Väylänpidon rahoitustason riittämättömyys	Väyläinfrastruktuurin korjausvelan kasvu	Lainsäädännön ja suunnitteluohjeiden uudistukset

Kuva: Liikkumiseen ja sen myötä myös liikenneturvallisuustyöhön vaikuttavia globaaleja ja kansallisia trendejä.

Arvioituja vaikutuksia

LIIKENNETURVALLISUUSTYÖN TASO

- o ELY-keskuksen viimeisimmän Viiden tähden liikenneturvallinen kunta -arvioinnin (2021) mukaan Marttilan kunta sai kolme tähteä viidestä. Kunnan tähtiluokituksen nosto asetetun tavoitteen mukaiselle tasolle (4-5 tähteä) on hyvin realistista ja tilanne on kohentunut jo hankkeen aikana. Kunta voi varmistaa tavoitellun tason mm. seuraavilla toimilla:
 - o Valmistuva liikenneturvallisuuksuunnitelma käsitellään kunnan päätöksentekoeilimissa.
 - o Lisätään kuntalaisten suuntaan tapahtuvaa liikenneturvallisuuksuustietoa.
 - o Varmistetaan, että liikenneturvallisuuksiasiat huomioidaan kaikissa kunnan hankkimissa kuljetuspalveluissa.
 - o Lisätään omaan henkilöstöön kohdistuvaa liikenneturvallisuuksuviestintää ja ammatillista koulutusta liikenneturvallisuuksiasioissa.
 - o Raportoidaan päättäjille vuosittain kunnan liikenneturvallisuuksutyöstä ja -tilanteesta.
- o Edellä mainitut toimintatapoihin liittyvät kehitystarpeet on huomioitu laaditussa suunnitelmassa. Suunnitelmassa esitetyt liikenneturvallisuuksien parannustoimenpiteet tukevat myös turvallisuustilanteen myönteistä kehitystä.

MAANTEIDEN TOIMENPITEIDEN VAIKUTUS

- o Maanteiden toimenpiteisiin kohdentuvan Tarva-laskennan perusteella Marttilan suunnitelmassa esitetyillä liikenneturvallisuuksien parannustoimenpiteillä saavutetaan laskennallisesti:
 - o 0,819 vuosittaisen henkilövahinko-onnettomuuden vähenemä (8,2 hvj-onn./10 vuotta)
 - o 0,146 vuosittaisen liikennekuoleman vähenemä (1,5 kuol./10 vuotta),
 - o 0,191 vuosittaisen vakavan loukkaantumisen vähenemä (1,9 vakavasti louk./10 vuotta)
- o Vaikutuslaskennassa on ollut mukana kaikki maanteille kohdentuvat liikenneturvallisuuksien parannustoimenpiteiden ehdotukset. Katuverkolle kohdentuvien toimenpiteiden vaikutuksia onnettomuusmääriin ei voida laskea, vaan niitä pitäisi arvioida esim. ennen-jälkeen-tutkimusten avulla.
- o Liikenneturvallisuuksien kohdennetuilla toimilla voidaan saavuttaa vain pieni osa asetetusta tavoitteesta, joka koskee liikenneonnettomuuksien määrän vähentämistä.
- o Koetun turvallisuuden osalta liikenneturvallisuuksien parannusten vaikutus on merkittävä, mutta todellista vaikuttavuutta ei voida arvioida ilman kyselyitä turvattomuutta aiheuttavista asioista/paikoista tai kohdekohtaisia ennen-jälkeen-tutkimuksia.

Seudullisia seurantamittareita

Mittareilla seurataan, saavutetaanko halutut vaikutukset.

PÄÄTAVOITTEIDEN SEURANTA

Tieliikenteessä kuolleiden määrä Loimaan seudulla vähenee jatkuvasti. Viimeistään vuoteen 2030 mennessä seudun tieliikenteessä saavutetaan ensimmäisen kerran liikennekuolemien nollavuosi.

- o Tieliikenteessä kuolleet Loimaan seudulla (tavoite 0)
- o Nollavuoden saavuttaneiden kuntien määrä (tavoite 6 kpl=kaikki)

Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä 100 000 asukasta kohden laskee alle koko maan keskiarvon.

- o Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä 100 000 asukasta kohden (Loimaan seutu vs. koko maa) (Lähde: Tilastokeskus)

Kestävien kulkumuotojen osuus Loimaan seudun asukkaiden liikkumisessa kasvaa.

- o Seurataan maakunnallista tunnuslukua kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen yhteenlasketusta kulkutapaosuudesta (Valtakunnallinen henkilöliikennetutkimus).
- o Kartoitetaan kunta-/seutukohtaisia mahdollisuuksia kerätä tietoa ihmisten liikkumistottumuksista (esim. koulumatkakyselyt).

PAINOPISTEALUEIDEN SEURANTA

Jalankulun ja pyöräilyn turvallisuus paranee

- o Tieliikenteessä kuolleet ja loukkaantuneet jalankulkijat ja pyöräilijät sekä osuus kaikista tieliikenteen henkilövahingoista

Nuorten liikenneturvallisuus paranee

- o Tieliikenteessä kuolleet ja loukkaantuneet nuoret (15-24-vuotiaat)
- o Nuorten osuus kaikista tieliikenteen henkilövahingoista (vertailu koko maahan ikäryhmän kokoon suhteuttamalla)

Ikääntyneiden liikenneturvallisuus paranee

- o Tieliikenteessä kuolleet ikäihmiset (yli 65-vuotiaat) ja tämän ikäryhmän osuus kaikista tieliikenteen henkilövahingoista

Päätteiden liikenneturvallisuus paranee

- o Pääteillä tapahtuneiden henkilövahinko-onnettomuuksien määrä ja päätteiden osuus kaikista henkilövahinko-onnettomuuksista
- o Päätteiden onnettomuusriski verrattuna maakuntaan ja koko maahan
- o Merkittävien onnettomuuskeskittymien määrä päätteillä

Riskikäyttäytymisen vähentäminen

- o Nopeusrajoitusten mukaan ajavien osuus (%) (Esim. Nopeusnäytöt)
- o Törkeiden liikenneturvallisuuksien vaarantamisten määrä
- o Nopeusrajoitusten rikkomiset (erit. törkeiden) määrä
- o Rattijuopumusten määrä (eriteltynä alkoholi, huumeet ym.)

Kuntien liikenneturvallisuuksien kehittäminen (ELY:n seurantamalli)

Kuntakohtaisia mittareita

Kuntatasolla liikenneturvallisuuksien seurannan haasteena on puutteet virallisten tilastojen kattavuudessa ja peittävyys. Ongelma korostuu etenkin pienemmissä kunnissa, joissa tapahtuu vuosittain vähän onnettomuuksia.

Kuntatasolla kokonais kuvan hahmottaminen edellyttää myös muiden tapaturmatilastojen ja -aineistojen sekä kuntalaisilta kerättävän tiedon säännöllistä hyödyntämistä (koetut ongelmat ja vaaranpaikat).

Virallisiin tilastoihin pohjautuvia päämittareita (Lähde: Tilastokeskus)

- o Tieliikenteessä kuolleet/vuosi
- o Tieliikenteessä loukkaantuneet/vuosi
- o Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä/vuosi
- o Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä kunnan 100 000 asukasta kohden
- o Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä/100 milj. ajonkm. (maanteiden onnettomuusriski)
- o Onnettomuusdatan riittäessä (=henkilövahinko-onnettomuuksia/vuosi > 20) myös samoja mittareita kuin seutasolla (ks. edellä).

Esimerkkejä muista kuntatasolle soveltuvista tilastoista ja seurantamenetelmistä:

- o Pelastuslaitoksen tilastot: Tieliikenteen onnettomuudet, joissa pelastuslaitos on ollut mukana (karttadata)
- o Liikennevakuutuskeskus: Liikennevakuutuksesta korvatut omaisuus- ja henkilövahingot
- o THL: Sairaalahoittoa vaatineet jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden tapaturmat, erikseen saatavissa liukastumis- ja kaatumistapaturmat
- o THL, kouluterveyskysely: Tapaturmat koulumatkoilla ja turvalaitteiden käytön yleisyys (kattavimmin 8.-9. lk)
- o Tapaturmavakuutuskeskus: Työmatkoilla kunnan alueella tapahtuneet tapaturmat kulkutavoittain
- o Riistakeskus: Hirvieläinonnettomuudet kunnan alueella (karttadata)
- o Tilastokeskus: Viranomaisten tietoon tulleet liikenneonnettomuudet
- o Omat kyselyt ja kunnan palautekanavat: kyselyt kuntalaisille, koululaisille ja heidän huoltajille
- o Omat tarkkailut: Turvalaitteiden käytön tarkkailut (esim. heijastin, pyöräilijöiden valot, kypäräkäyttö), ajonopeuksien seuranta esim. nopeusnäyttötäuluja tai erillisiä liikennelaskureita hyödyntäen

SOPIMUS KUNTOUTTAVAN TYÖTOIMINNAN YHTEISTOIMINNAN MUODOISTA

1. SOPIJAPUOLET

1) Varsinais-Suomen hyvinvointialue, Y-tunnus 3221065-1

Yhteyshenkilö: Työllistämistä edistävien palvelujen päällikkö Irina Lindroos,
puh. 050 475 7576, sähköposti irina.lindroos@varha.fi

2) Marttilan kunta, jäljempänä "kunta", y-tunnus xxx

Yhteyshenkilö: xxx, puh. xxx, sähköposti xxx

2. SOPIMUKSEN LAINSÄÄDÄNNÖLLINEN TAUSTA

Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävät siirtyivät kunnista hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 189/2001 6§:n (lakimuutos 591/2022) mukaisesti kuntouttavan työtoiminnan järjestää hyvinvointialue. Riippumatta kuntouttavan työtoiminnan järjestämistavasta, hyvinvointialue vastaa toiminnan järjestämisestä kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa ja asiakkaan aktivointisuunnitelmassa tai monialaisessa työllistymissuunnitelmassa määritellyllä tavalla.

Kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 13 §:n mukaisesti kuntouttavan työtoiminnan palveluiden tuottamiseen sovelletaan, mitä hyvinvointialueesta annetun lain 611/2021 9 §:ssä säädetään. Kyseessä olevan pykälän mukaisesti, ellei lailla toisin säädetä, hyvinvointialue voi tuottaa järjestämisvastuulleen kuuluvat palvelut itse, yhteistoiminnassa muiden hyvinvointialueiden kanssa tai hankkia ne sopimukseen perustuen muilta palvelujen tuottajilta. Vaikka hyvinvointialue hankkii palveluja muulta palvelujen tuottajalta, sillä säilyy järjestämisvastuu. Palvelujen tuottajan vastuu palveluista määräytyy lisäksi sen mukaan, mitä hyvinvointialueesta annetussa laissa tai muussa laissa säädetään sekä mitä hyvinvointialue ja palvelujen tuottaja ovat vastuunjaosta sopineet.

Sote-järjestämislaissa säädetään hyvinvointialueen ja kunnan välisestä yhteistyöstä. Yhteistyö on tarpeen myös kuntouttavan työtoiminnan palveluissa. Hyvinvointialueen on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyössä alueen kuntien ja muiden toimijoiden kanssa. Tämä sopimus on osa sopijapuolten välistä yhteistyötä, jonka tarkoituksena on varmistaa sopijapuolten vastuulle kuuluvien palveluiden tarjoaminen. Yhteistyön toteuttamista ohjaavat ainoastaan yleiseen etuun liittyvät näkökohdat. Edellä mainituista syistä johtuen sopimus ei ole julkista hankintaa koskeva sopimus.

Kunta ei toimi tämän sopimuksen pohjalta kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain mukaisena palveluntuottajana.

3. SOPIMUKSEN KOHDE

Kuntouttavan työtoiminnan palveluiden asiakaslähtöisen palvelutuotannon turvaamiseksi on tarpeellista sopia yhteistyöstä palveluiden toteuttamisessa kunnan ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueen välillä. Tällä sopimuksella sovitaan tehtävänjaosta, vastuista ja tiloista kunnan ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueen välillä.

Asiakkaalla tässä sopimuksessa tarkoitetaan kuntouttavan työtoimintaan osallistuvaa henkilöä.

4. TEHTÄVÄT JA VASTUUT

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen tehtävät ja vastuut

Varsinais-Suomen hyvinvointialue järjestää kuntouttavaa työtoimintaa lainsäädännössä määritellyllä tavalla järjestämällä palvelut itse tai hankkimalla palveluita muilta palvelujen tuottajilta sopimukseen perustuen. Varsinais-Suomen hyvinvointialue voi tehdä yhteistyötä kuntien kanssa jalkauttamalla kuntouttavaa työtoimintaa kunnan hallinnassa oleviin tiloihin.

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen sosiaalihuollon ammattihenkilöt vastaavat kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden palveluprosesseista, tuesta ja ohjauksesta palvelun aikana, kuntouttavan työtoiminnan palvelukokonaisuuden asiakaskohtaisesta räätälöinnistä, palveluun kuuluvista viranomaistehtävistä sekä monialaisesta yhteistyöstä.

Sosiaalihuollon ammattihenkilö seuraa kuntouttavan työtoiminnan etenemistä. Sosiaalihuollon ammattihenkilön ja kunnan työntekijän kanssa sovitaan yhteydenpidon tavoista asiakkaan aloittaessa työtoiminnan.

Kuntouttavasta työtoiminnasta ja sen sisällöstä sovitaan aktivointisuunnitelmassa/monialaisessa työllistymissuunnitelmassa yhdessä asiakkaan, sosiaalihuollon ammattihenkilön ja TE-viranomaisen kesken.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue vakuuttaa kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat työtapaturman varalta. Toimintaohje tapaturmatilanteissa toimitetaan kuntaan.

Hyvinvointialue ilmoittaa asiakkaan poissaolot työttömyysetuuden maksajalle.

Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaan työturvallisuuden edellyttämät henkilökohtaiset suojaruusteet ja luvat ovat järjestämisvastuussa olevan hyvinvointialueen vastuulla ja hankittava asiakkaan yksilökohtaisen tarpeen perusteella. Muilta osin työturvallisuuteen liittyvä vastuu on määritelty tämän sopimuksen kohdassa "Kunnan tehtävät ja vastuut".

Hyvinvointialue ilmoittaa kuntouttavaan työtoimintaan osallistumisesta sille pääluottamusmiehelle, joka edustaa niitä työntekijöitä, jotka lähinnä työskentelevät kuntouttavassa työtoiminnassa olevan henkilön kanssa.

Kunnan tehtävät ja vastuut

Kunta tarjoaa kunnan yksiköissä, kunnan työpajoilla tai muussa vastaavassa yksikössä kuntouttavaan työtoimintaan liittyviä avustavia tehtäviä, joita asiakas suorittaa. Kunta ei voi korvata virkasuhteessa tai työsuhteessa tehtävää työtä kuntouttavalla työtoiminnalla.

Kunta järjestää kuntouttavaan työtoimintaan osallistuville perehdytyksen ja tuen työtoimintatehtäviin ja työyhteisöön sekä tarvittavan tuen työtaitojen kehittymiseen. Kunta nimeää asiakkaalle vastaavan ohjaajan, joka osallistuu yhdessä hyvinvointialueen työntekijän kanssa asiakkaan ei-lääkinnälliseen työ- ja toimintakyvyn arviointiin ja seurantaan. Kunta raportoi asiakkaan työtoimintaan osallistumisesta kuukausittain hyvinvointialueelle erikseen sovittavalla tavalla.

Asiakkaan työtoiminnan arvioinnissa käytetään yhteisesti sovittavaa arviointimenetelmää. Kunta ottaa yhteyttä hyvinvointialueen sosiaalihuollon ammattihenkilöön työtoiminnassa ilmenevissä ongelmissa, kuten asiakkaan luvattomissa poissaoloissa.

Asiakkaat ovat palveluun osallistuessaan julkisen terveydenhuollon piirissä, eikä kunnan tarvitse järjestää asiakkaille työterveyshuoltolain 1383/2001 mukaista työterveyshuoltoa.

Kunta huolehtii tarpeenmukaisista vastuuvakuutuksista, työturvallisuudesta ja työturvallisuusmääräysten noudattamisesta.

5. KUSTANNUKSET

Sopimuksessa on kyse kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyöstä ja tästä syystä kumpikaan osapuoli ei maksa rahallista korvausta toiselle sopijapuolelle. Lisäksi sovitaan, että kunnan tiloissa olevat työkoneet ja laitteet ovat kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden käytettävissä työtoimintatehtävän mukaisesti maksutta ja kuntouttavassa työtoiminnassa kunnan yksiköissä kunnan hankkimista materiaaleista valmistettavat tuotteet jäävät kunnalle.

6. SALASSAPITO JA HENKILÖTIE TOJEN KÄSITTELY

Sopijapuolet noudattavat toiminnassaan julkisuuslakia (621/1999) ja muuta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lainsäädäntöä ja henkilötietojen käsittelyä koskevaa lainsäädäntöä. Sopijapuolet huolehtivat kumpikin omalta osaltaan, että tämän sopimuksen mukaisessa toiminnassa noudatetaan salassapidosta, vaitiolovelvollisuudesta, tietosuojasta ja salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta annettuja voimassa olevia säädöksiä.

Hyvinvointialue toimii henkilötietojen osalta rekisterinpitäjänä. Kunta toimii henkilötietojen käsittelijänä, joka käsittelee hyvinvointialueen asiakkaiden henkilötietoja hyvinvointialueen lukuun noudattaen liitteen 1 mukaisia ohjeita henkilötietojen käsittelystä.

Sopijapuolet sitoutuvat pitämään salassa toisiltaan saamansa aineistot ja tiedot siltä osin kuin ne ovat lain perusteella salassa pidettäviä sekä olemaan käyttämättä niitä muihin kuin sopimuksen mukaisiin tarkoituksiin. Sopijaosapuolet sitoutuvat lisäksi

pitämään luottamuksellisina toisiltaan saamansa aineistot ja tiedot, jotka on merkitty luottamuksellisiksi tai jotka on sellaisiksi ymmärrettävä, sekä olemaan käyttämättä niitä muihin kuin sopimuksen mukaisiin tarkoituksiin. Mikäli on epäselvää, onko jokin sopijaosapuolten tietoonsa saama seikka luottamuksellinen, on tieto katsottava luottamukselliseksi. Kunnan henkilökunnan salassapitovelvollisuus on yhtä laaja kuin hyvinvointialueen henkilökunnalla.

Kunta vastaa siitä, että palvelu on koko sopimuskauden ajan henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvän lainsäädännön ja tämän sopimuksen sekä sopimuksen liitteiden vaatimusten mukainen.

7. VAHINGONKORVAUSVELVOLLISUUS

Sopijapuolella on oikeus saada vahingonkorvausta toisen sopijapuolen sopimusrikkomuksesta aiheutuneesta välittömästä vahingosta, mutta ei välillisestä vahingosta.

8. FORCE MAJEURE

Vapauttamisperusteeksi (force majeure) katsotaan sellainen sopimuksen täyttämisen estävä ja sopimuksen syntymisen jälkeen sattunut epätavallinen ja asiaan vaikuttava tapahtuma, jota sopijapuolten ei ole ollut syytä ottaa huomioon sopimusta tehtäessä ja joka on sopijapuolista riippumaton, eikä sen estävää vaikutusta voida poistaa ilman kohtuuttomia lisäkustannuksia tai kohtuutonta ajanhukkaa.

Sopijapuolen on viipymättä ilmoitettava ylivoimaisesta esteestä tai sen lakkaamisesta kirjallisesti toiselle sopijapuolelle.

9. SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO

Tämä sopimus tulee voimaan, kun molemmat osapuolet ovat sen allekirjoittaneet. Sopimus on määräajaisesti voimassa 31.12.2023 asti.

10. ERIKESKISYYKSIEN RATKAISU

Sopimuksen tulkintaa ja täyttämistä koskevat mahdolliset erimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan sopijapuolten välisin neuvotteluin. Mikäli neuvotteluissa ei löydetä ratkaisua, erimielisyydet jätetään ratkaistavaksi Varsinais-Suomen käräjäoikeuteen.

11. SOPIMUKSEN ALLEKIRJOITTAMINEN

Tämä sopimus on laadittu kahtena saman sisältöisenä kappaleena, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Tämä sopimus on tehty sähköisessä muodossa sähköistä allekirjoitusta käyttäen. Näin allekirjoitettu sopimus vastaa pätevyydeltään alkuperäisin allekirjoituksin varustettua sopimusta.

Turussa __.__.2023

Tarmo Martikainen
Hyvinvointialuejohtaja
Varsinais-Suomen hyvinvointialue

XXX
Titteli
Marttilan kunta

Liite 1. Yleiset tietosuoja- ja tietoturvaehdot

Keskus 020 743 2920
Faksi 020 743 2935
www.bdo.fi

BDO Auditor Oy
Vattuniemenranta 2
00210 Helsinki

TILINTARKASTUSKERTOMUS 2022

Marttilan kunnanvaltuustolle

Olemme tarkastaneet Marttilan kunnan hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2022. Tilinpäätös sisältää kunnan taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailun ja toimintakertomuksen. Lisäksi tilinpäätökseen kuuluva konsernitilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot.

Kunnanhallituksen ja muiden tilivelvollisten velvollisuudet

Kunnanhallitus ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Kunnanhallitus ja muu konserni johto vastaavat kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja ovat toimintakertomuksessa tehneet selkoa kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisestä.

Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja vastaavat myös sisäisen valvonnan järjestämisestä ja sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheellisyyksien havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet toimielinten jäsenten ja tehtäväalueiden johtavien viranhaltijoiden toiminnan lainmukaisuutta. Kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisen asianmukaisuutta olemme tarkastaneet ottaen huomioon toimintakertomuksessa niistä esitetyt selonteot. Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet ja voidaksemme lausua sisäisen valvonnan järjestämisestä mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon kunnan sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Lisäksi olemme tarkastaneet valtionosuuksien perusteista annettujen tietojen oikeellisuutta.

Olemme tehneet tarkastuksen kohtuullisen varmuuden saamiseksi siitä, onko

hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Tarkastuksen tulokset

Kunnan hallintoa on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti.

Valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat oikeita.

Kunnan tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Marttila 06.04.2023

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Sinikka Niitynperä
JHT, HT

MARTTILAN KUNTA

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2022

1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja toiminta

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Arvioinnin tulokset tarkastuslautakunta esittää valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa.

Marttilan kunnan tarkastuslautakuntaan kuuluvat valtuustokaudella 2021 – 2025 puheenjohtaja Mikko Tegel, varapuheenjohtaja Kimmo Kylämäki, Matti Karakorpi, Hannele Nousiainen ja Hilikka Nyman. Varajäseniä samassa järjestyksessä ovat Olli-Pekka Aalto, Jussi Vaittinen 15.11.2021 saakka ja sen jälkeen Mika Aalto, Teemu Ronkainen, Kirsi Salo-Ylitalo ja Karin Hellman.

Tarkastuslautakunta on arviointitehtävän suorittamiseksi tutustunut kunnan toimielinten pöytäkirjoihin, viranhaltijoiden päätöksiin sekä hallituksen laatimaan toimintakertomukseen ja tilinpäätökseen. Lisäksi lautakunta on kokouksissaan kuullut kunnan eri toimialojen vastuuhenkilöitä. Syksyn 2022 kokouksen yhteydessä tutustuttiin Palaisten uimarantaan ja saunarakennukseen sekä uuteen sote-asemaan. Tarkastuslautakunta kokoontui vuonna 2022 kolme kertaa.

Tilintarkastuksesta on huolehtinut tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy, vastuullisena tilintarkastajana JHT, HT Sinikka Niitynperä.

2. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi

2.1. Kunnanhallitus

Vuonna 2022 kunnassa valmisteltiin sekä toiminnallisesti että taloudellisesti merkittävää muutosta, kun sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastuspalveluiden järjestämisvastuu siirtyi vuoden 2023 alusta kunnilta hyvinvointialueille. Marttilassa sosiaali- ja terveystaloudet muutettiin uudelle sote-asemalle marraskuun alussa, kokonaisuutta on pidetty onnistuneena ja hyvänä. Hyvinvointialue vuokraa kunnilta niiden omistukseen jäävät sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen toimitilat siirtymäajaksi.

Kuntalaisten kannalta hyvinvointia lisääviä olivat myös investoinnit Martintalolla, Palaisten uimarannalla ja saunassa sekä katuvalaistuksen lisääminen. Kunnan toiminnan avoimuutta lisäsi ostolaskudatan julkaiseminen kunnan verkkosivuilla. Koronapandemian vaikutukset kuntatalouteen olivat edelleen vaikeasti ennakoitavissa. Talous kokonaisuudessaan toteutui ennakoitua paremmin, mutta poikkeamat talousarviosta olivat merkittäviä, kun käyttötalouden menot ylittyivät 584 t€ ja tulot 582 t€.

Yrittäjiltä Marttila sai tunnustusta, kun kunta luokiteltiin kuntabarometritutkimuksessa koko maan parhaaksi alle 10 000 asukkaan sarjassa.

Investoinneista vuonna 2022 toteutui koulun sisätilojen 2. vaiheen remontti ja vesitornin vesikatteen uusiminen. Uuden tuulipuiston sijoittamismahdollisuutta selvitettiin. Tonttimyynti oli vähäistä. Keskustajaman kaavoitustilanne on hyvä.

Kunnanhallituksen alaisessa toiminnassa menot ylittyivät talousarvioon verrattuna 26.286 euroa ja tulot 52.582 euroa.

2.2. Sosiaalilautakunta

Varsinais-Suomen hyvinvointialue aloitti toimintansa 1.1.2023. Tämän vuoksi yhteistyösopimus Liedon kunnan kanssa päättyi 31.12.2022. Kuntaan perustettiin sote-asema, jota voidaan pitää pilottimallina pienen kunnan mahdollisuudesta järjestää sosiaali- ja terveyspalvelut.

Sosiaalilautakunnan menot ylittyivät 293.378 euroa johtuen osittain erikoissairaanhoidon kuluista ja tulot 215.159 euroa johtuen osittain koronatuista.

2.3. Sivistyslautakunta

Lautakunnan erityisenä tavoitteena oli syrjäytymisen ennaltaehkäisy. Oppilaiden hyvinvointiin on panostettu oppilashuollon kautta. Työhyvinvointikyselyn perusteella Marttilan koulun henkilökunta voi hyvin.

Auranlaakson kansalaisopiston kursseilla kävi 1669 eri henkilöä. Korona vaikeutti edelleen toimintaa.

Varhaiskasvatuksessa erityisopettajan palvelut on hankittu ostopalveluna pätevien hakijoiden puuttuessa. Varajohtajajärjestelmän luominen varhaiskasvatusjohtajalle ei onnistunut. Hoitopäivät varhaiskasvatuksessa nousivat suunnilleen vuoden 2020 tasolle ollen nyt 10 360 (10 500 päivää vuonna 2020 ja vuonna 2021 ne olivat 7 738).

Sivistyslautakunnan menot ylittyivät 133.721 euroa johtuen mm. sijaisuuksista ja tulot 39.633 euroa.

2.4. Hyvinvointilautakunta

Kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluiden tavoitteet toteutuivat vähintäänkin osittain. Marttilalaisille nuorille toteutettiin harrastekysely alkuvuodesta 2022.

Hyvinvointilautakunnan menot ylittyivät 13.030 euroa ja tulot 957 euroa.

2.5. Tekninen lautakunta

Kiinteistöjen kunnossapidossa sähköiset palvelupyyntölomakkeet ovat tulleet laajempaan käyttöön. Ilmanvaihtojärjestelmien kunnostustarpeet on kartoitettu. Asuinalueiden viihtyisyyttä on parannettu valaistusta lisäämällä.

Viemärlaitoksen vuotovesiä on pyritty vähentämään jatkamalla vanhojen betoniviemäreiden ja niiden kaivojen saneerausta.

Rakennusvalvonnassa on siirretty uudet luvat sähköiseen pysyväisarkistoon, vanhojen osalta työ on kesken.

Teknisen lautakunnan menot ylittyivät 119.508 euroa ja tulot 269.848 euroa.

2.6. Investoinnit

Investointien toteutumisesta on annettu kattava selvitys toimintakertomuksessa.

3. Kunnan talous

Tilikauden ylijäämä on 131.584,40 euroa poistoerokirjauksen jälkeen. Taseen kertynyt ylijäämä on tämän jälkeen yhteensä 3.785.299,60 euroa. Omavaraisuusaste on 67,27 %, kun hyvänä tasona pidetään 70 %. Lainaa asukasta kohti on 983 euroa.

4. Yhteenveto

Tarkastuslautakunta katsoo, että kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet hyvin vuonna 2022.

Hallituksen esitykseen tilikauden tuloksen käsittelystä ei ole huomautettavaa.

Marttilassa 19.4.2023

Marttilan kunnan tarkastuslautakunta

Mikko Tegel
puheenjohtaja

Kimmo Kylämäki
varapuheenjohtaja

Matti Karakorpi
jäsen

Hannele Nousiainen
jäsen

Hilkka Nyman
jäsen